
Rådet för hållbara städer inrättades i december 2017 i syfte att bidra till en långsiktig utveckling av hållbara städer och vara en del av genomförandet av regeringens och riksdagens politik för hållbar stadsutveckling. Rådet ska vara ett forum för myndighetscheferna vid myndigheterna som är strategiskt viktiga för förutsättningarna för det långsiktiga arbetet med en hållbar stadsutveckling.

Rapport 2020

Rådet för hållbara städer

Innehåll

RAPPORT 2020

ORDFÖRANDEN HAR ORDET	S.04
01. RÅDET FÖR HÅLLBARA STÄDERS UPPDRAG OCH ARBETSSÄTT	S.06
02. RÅDETS ARBETE 2019	S.13
03. RÅDETS ARBETE 2020	S.15
04. VÄGEN FRAM TILL 2022	S.23
BILAGA 1. BESKRIVNING AV SAMVERKANSÅTGÄRDER 2020	S.24
BILAGA 2. GLOBALA MÅLEN I AGENDA 2030	S.51

Rådet för hållbara städer

RAPPORTERING TILL REGERINGEN 2020

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Uppdraget från regeringen till Rådet för hållbara städer är att stärka kommunernas förutsättningar att utveckla levande och hållbara städer och samhällen. Utgångspunkterna utgörs av mål 11 i FN:s hållbarhetsmål Agenda 2030, *Strategi för levande städer – politik för en hållbar stadsutveckling* och propositionen *Politik för gestaltad livsmiljö*. I dessa mål och strategier lyfts behovet av att se till helheten och hur sociala, ekologiska och ekonomiska frågor hänger samman. Hur vi planerar, bygger och utvecklar våra städer och samhällen påverkar i princip samtliga delmål i Agenda 2030. Det är långsiktiga frågor. De platser som skapas och utvecklas idag kommer att påverka oss och vår miljö i många generationer framåt. Precis som befintliga miljöer sätter ramarna för vårt agerande idag.

Under året har Rådet haft en dialog med kommuner och näringsliv. Två stora frågor har särskilt lyfts: stärkt omställningskraft och ökat samarbete. För att skapa omställningskraft behövs ny kunskap, nya verktyg och förändrade styrmedel, men även stärkt engagemang och vilja. Det finns behov av att ytterligare korskoppla kunskapsområden, öka samarbetet mellan internationella, nationella, regionala och lokala initiativ samt stärka samarbetet mellan offentliga aktörer, näringsliv, akademi och civilsamhälle. Under 2020 kommer Rådets organisationer därför att öka samverkan mellan varandra samt arbeta aktivt för att tillsammans med andra aktörer stärka dels kommuner som är beredda att satsa, dels kommuner som behöver hjälp att komma igång.

Genom sin unika sammansättning - och med kunskap inom både hårda och mjuka frågor - har Rådet stora möjligheter att bidra till att stärka kommunernas förutsättningar att utveckla levande och hållbara städer och samhällen. Vi kan göra skillnad. Nu ökar vi våra gemensamma satsningar!

Helena Bjarnegård
Ordförande i Rådet för hållbara städer

01.

RÅDET FÖR HÅLLBARA STÄDER UPPDRAG OCH ARBETSSÄTT

UTGÅNGSPUNKTER FÖR ARBETET

Regeringen framför i sin stadsutvecklingspolitik att det är viktigt att stärka städernas förutsättningar att utvecklas till levande, gröna, hälsosamma och trygga platser där människor möts och innovationer skapas. Det handlar om att i stadsutvecklingen förena sociala, miljömässiga och ekonomiska perspektiv till en hållbar helhet. Då ansvaret för att genomföra politikområdet delas av flera aktörer inrättade regeringen i december 2017 Rådet för hållbara städer. Rådet ska verka för att stärka kommunernas förutsättningar att utveckla levande och hållbara städer samt fungera som ett nationellt forum för genomförande av politiken för hållbar stadsutveckling.

Mål och strategier

Agenda 2030 mål 11 – Hållbara städer och samhällen

Den 25 september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda som inrymmer 17 globala mål för hållbar utveckling. Mål 11, *Hållbara städer och samhällen*, kopplar direkt till Rådets arbete.

Mål 11 anger att hållbar stadsutveckling omfattar hållbart byggande och hållbar planering av bostäder, infrastruktur, offentliga platser, transporter med mera, vilket i sin tur kräver ny teknik och samarbete mellan flera sektorer. Inkluderande och innovativ stadsplanering behövs för att göra städerna hållbara för framtiden. Kopplat till mål 11 finns ett antal delmål som bland annat handlar om att tillgängliggöra hållbara transportsystem för alla, verka för en inkluderande och hållbar urbanisering samt skapa säkra och inkluderande grönområden för alla.

Politik för gestaltad livsmiljö och Strategi för levande städer

Regeringens arbete för hållbar stadsutveckling och gestaltad livsmiljö har utvecklats gemensamt av flera departement. Idag ligger frågorna framförallt på Finansdepartementet, Infrastrukturdepartementet, Kulturdepartementet, Miljödepartementet och Näringsdepartementet.

Riksdagen antog våren 2018 propositionen *Politik för gestaltad livsmiljö* (prop. 2017/18:110). Det övergripande målet från propositionen är beslutat av riksdagen och säger att ”Arki-

tektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön”.

Under våren 2018 beslutade regeringen även om *Strategi för levande städer – politik för en hållbar stadsutveckling* (skr. 2017/18:230). Strategin syftar till att från nationell nivå peka ut riktning för att stärka kommunernas förutsättningar att utveckla gröna, hälsosamma och trygga städer. Strategin omfattar tre etappmål som också ingår i miljömålssystemet.

I *Strategi för levande städer* anges målbilden för hållbar stadsutveckling:

”

”Hållbara städer är inkluderande och tillgängliga stadsmiljöer som erbjuder alla människor en attraktiv och grön livsmiljö. Närhet gör att det är enkelt att leva sitt vardagsliv och ta sig fram med hållbara transporter som till exempel gång och cykel. Helhetsyn i planeringen tillsammans med smarta lösningar bidrar till städer där människor kan leva klimatsmart, hälsosamt och tryggt.”

ORGANISATION OCH SAMMANSÄTTNING

Den samlade kunskapen inom Rådet för hållbara städer gör Rådet unikt och kraftfullt. Inom Rådet finns kompetens som är teknisk, naturvetenskaplig, social och kulturell och som kopplar direkt till hållbar stadsutveckling. Tillsammans kan vi nå en helhetssyn på ett sätt som många andra grupperingar inte har möjlighet till.

Till Rådet finns det kopplat ett expertnätverk, ett kansli, ett antal referensgrupper och en gemensam webbplats.

Rådet

Rådet för hållbara städer består av 13 medlemmar och leds av ordförande. I Rådet ingår myndighetscheferna vid de myndigheter som är strategiskt viktiga för det långsiktiga arbetet med hållbar stadsutveckling: Boverket, Formas, Myndigheten för delaktighet, Naturvårdsverket, ArkDes, Energimyndigheten, Tillväxtverket, Trafikverket, Vinnova, Riksantikvarieämbetet och Statens Konstråd. De två sistnämnda har på Rådets initiativ knutits till arbetet i ett

senare skede. I Rådet ingår även en representant för länsstyrelserna respektive kommunerna. Länsstyrelserna representeras av landshövdingen i Uppsala län och kommunerna av sektionschefen för Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) avdelning Tillväxt och samhällsbyggnad.

Rådet för hållbara städer sammanträder fyra gånger per år. Boverket har på regeringens uppdrag inrättat ett kansli som stödjer Rådet i dess arbete med bland annat möteskoordinering och sammanställning av underlag.

Expertnätverk

I enlighet med uppdraget har ett expertnätverk bildats med medarbetare från de 13 ingående medlemmarna i Rådet. Expertnätverkets uppgift är att stödja Rådet med underlag och konsekvensbedömningar. Nätverket leds av ordförande och har regelbundna avstämningar under året.

Referensgrupper

Som stöd till Rådets arbete har även ett antal referensgrupper bildats. Referensgruppernas syfte är att bidra med värdefull information till Rådets arbete. Både i ett större perspektiv gällande omvärldsbevakning och strategisk planering och i ett mer konkret perspektiv kopplat till genomförande av samverkansåtgärder. För närvarande finns en kommungrupp, en näringslivsgrupp och en forsknings- och innovationsgrupp.

Gemensam webbplats

Rådet för hållbara städer ska enligt uppdraget kommunicera sitt arbete via Rådets gemensamma webbplats www.hallbarstad.se.

Ansvar för driften av webbplatsen ligger sedan 1 oktober 2019 på Boverket.

Samordning med Miljömålsrådet

Rådet för hållbara städer och Miljömålsrådets uppdrag går delvis in i varandra. Där de gör det är ambitionen att samordna och dra nytta av varandra. Rådet för hållbara städer och Miljömålsrådets kansli kommer framöver att ha regelbundna avstämningar i syfte att undvika dubbelarbete och hitta synergier genom att bland annat dra nytta av varandras nätverk och kompetenser.

UPPDRAG

Rådets huvuduppdrag är att stärka kommunernas förutsättningar att utveckla levande och hållbara städer och samhällen.

Arbetet avgränsas därför till hållbarhetsfrågor som kopplar till byggande och utveckling av stadsmiljöer i stor och liten skala. Det sociala perspektivet är viktigt eftersom städer och samhällen utgör livsmiljöer för väldigt många människor. Stadsutvecklingsfrågor är komplexa och det går här att hitta klara samband mellan frågor av teknisk och naturvetenskaplig karaktär och sociala frågor som hälsa, jämlikhet med mera. Andra viktiga frågor kopplar till demokrati och kultur.

Övergripande mål

Rådet utgår i sitt arbete från de delar av Agenda 2030 mål 11, *Hållbara städer och samhällen*, som ligger i linje med *Strategi för levande städer* och *Politik för gestaltad livsmiljö*. De samverkansåtgärder som Rådet ska genomföra 2020 kategoriseras därför utifrån mål 11 och dess delmål.

Flera av målen i Agenda 2030 överlappar varandra och Rådet ska identifiera på vilket sätt arbetet med mål 11 även kan stärka andra mål i agendan. Utgångspunkten är att de åtgärder som Rådet genomför ska ha ett helhetsperspektiv och bidra till flera mål samtidigt. En hållbar stadsutveckling utgår från helhetssynen att städer och samhällen omfattar miljömässiga, sociala och ekonomiska dimensioner. Den fysiska miljöns utformning kan exempelvis bidra till att minska segregation, öka den sociala sammanhållningen och ge förutsättningar för att nå nationella klimat- och miljömål.

Arbetsuppgifter enligt regeringsuppdraget

Rådet ska ta tillvara erfarenheter och relevant kunskap inom hållbar stadsutveckling. I sitt uppdrag ska Rådet föra dialog, samverka och involvera aktörer på nationell, regional och lokal nivå. På så sätt skapas möjligheter att utveckla nya samarbetsformer mellan myndigheter, regioner, kommuner, näringsliv och civilsamhälle.

Enligt regeringsuppdraget ska Rådet redovisa följande tre arbetsuppgifter:

- **Samverkansåtgärder**
Rådet ska årligen redovisa en samlad åtgärdslista av genomförda och planerade åtgärder som främjar en hållbar stadsutveckling, och som myndigheterna avser utföra eller har utfört i samverkan. Listan ska publiceras på Rådets gemensamma webbplats www.hallbarstad.se.
- **Gemensamma aktiviteter som är strategiskt viktiga för arbetet med hållbara städer**
Rådet ska årligen redovisa förslag till regeringen på åtgärder som Rådet anser är strategiskt viktiga för arbetet med hållbara städer, men som helt eller delvis ligger utanför de deltagande myndigheternas ansvarsområden.
- **Rådets förslag till regeringen på frågor som behöver utredas mer**
Rådet ska lämna förslag till regeringen på eventuella frågor som behöver utredas.

Rådets redovisning av dessa åtgärder och förslag samlas i denna rapport under rubriken Rådets arbete 2020. Rådet ska senast 31 maj 2022 slutredovisa arbetet till regeringen. Slutredovisningen ska innehålla en sammanställning av de viktigaste resultaten, effekten av Rådets verksamhet och en bedömning av det fortsatta arbetet.

Rådets arbetssätt för att nå omställningskraft

För att stärka kommunernas förutsättningar att utveckla levande och hållbara städer och samhällen har Rådet tagit fram följande arbetssätt:

- **Equip – ge kommunerna kunskap och verktyg för att kunna utvecklas till levande och hållbara städer och samhällen**
Rådet ska arbeta för att bredda samverkan i de uppdrag som redan ligger på myndigheterna samt informera om myndigheternas viktigaste verktyg för hållbar stadsutveckling på www.hallbarstad.se.
- **Empower – stärka kommunernas förmåga och kraft att utvecklas till levande och hållbara städer och samhällen**
Rådet ska arbeta för att Rådet och Rådets nätverk används som en länk och en möjliggörare mellan interna-

tionella, nationella, regionala och lokala initiativ inom hållbar stadsutveckling. Rådet ska stödja de städer som har hög ambition inom området att kunna lyfta sig ytterligare, för att kunna bli goda exempel för andra städer i Sverige och i omvärlden.

- **Engage – stärka kommunernas vilja och engagemang att utvecklas till levande och hållbara städer och samhällen**

Rådet ska arbeta för att nå de kommuner som behöver hjälp att komma igång i sin omställning till hållbar stadsutveckling genom att skapa arenor för samtal, kunskapsutveckling och inspiration.

Perspektiv

Följande fyra perspektiv behöver finnas med i arbetets alla delar:

- **Människans livsmiljö**

De städer och samhällen vi utvecklar, bygger och förvaltar är människors livsmiljöer. Frågan om hållbar stadsutveckling behöver på ett tydligt sätt inkludera frågor om omsorgsfull gestaltning, kultur och människors drivkraft i att vilja ställa om sin livsstil tillsammans med frågor av mer teknisk och naturvetenskaplig karaktär.

- **Helhetssyn**

Stadsutveckling är en av de mest komplexa utmaningar som går att ta sig an. Stadsutveckling kan ses som fysisk organisering av en rad intressen. Att motverka stuprörstänkande och främja helhetssyn i olika frågor är grundläggande för att kunna få ihop en fungerande stadsväv som bidrar till att lösa en rad samhällsutmaningar. Nya arbetsmetoder kan behövas. Det är även viktigt att se till både små och stora städers skilda utmaningar samt att ta hänsyn till kopplingar till städernas omland.

- **Omställningskraft**

För att omställning ska ske behövs tydliga mål och kunskap, men det behövs även engagemang och vilja. För att stärka omställningskraft behöver vi därför skapa forum där kommuner kan mötas för att diskutera, inspireras och lära av varandra. Ovanstående arbetssätt, *equip, empower och engage*, utgår från perspektivet att stärka städernas omställningskraft.

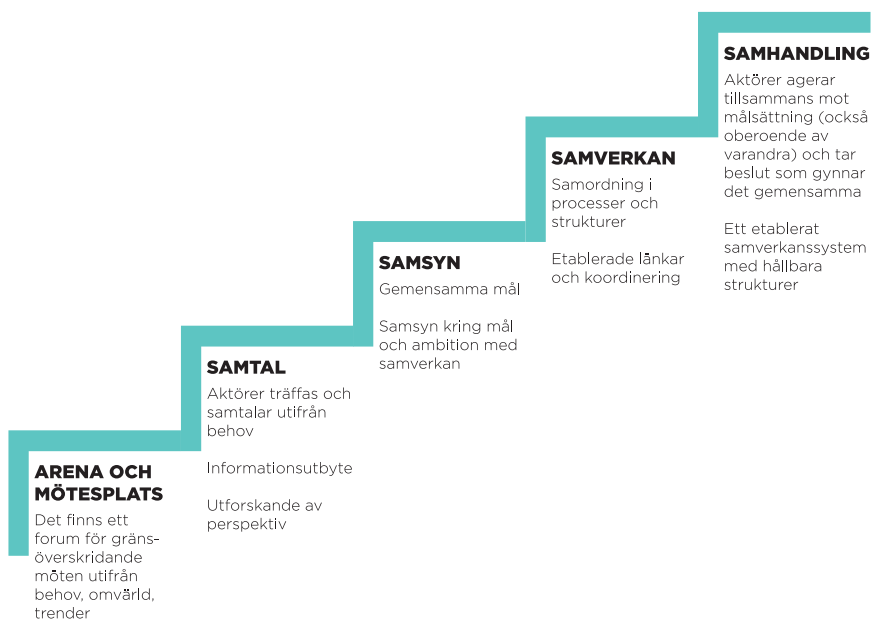
- **Samverkan**

Samverkan mellan våra myndigheter är grundläggande. Vi behöver dessutom kroka arm i våra uppdrag med flera andra nationella och internationella initiativ inom området samt med enskilda länsstyrelser, regioner, kommuner och en rad andra aktörer från näringslivs-, forskning/innovations- och kultursektor.

Samverkan inom Rådet för hållbara städer

Samverkan är nyckeln till många lösningar i arbetet med hållbara städer. Stadsutveckling rymmer en mängd frågor, där olika aktörer delar på olika ansvarsområden och kunskap och där ingen enskild aktör sitter på lösningen. Samverkansprocesser kännetecknas av komplexitet. Många olika aktörer med olika uppdrag och kunskap deltar och flera hierarkiska nivåer kan vara involverade. Samverkan förutsätter lyssnande och respekt för varandras kompetens, men det är också viktigt att vara tydlig med mandat, roller och förväntningar på arbetet tillsammans.

De samverkansåtgärder som lyfts fram via Rådet ska i första hand rymmas inom ramen för myndigheternas befintliga resurser och ansvarsområden. Därför har aktörerna i Rådet enats om att ambitionsnivån med samverkan kan se olika ut för olika åtgärder, men också beroende på vilka effekter som ska åstadkommas. Med samverkanstrappan som stöd kan ambitionsnivå för samverkan tydliggöras för att underlätta arbetet.

Figur 1. Samverkanstrappan används för att tydliggöra ambitionsnivån och var Rådet befinner sig i arbetet med samverkansåtgärder. Metodstöd: SOU 2006:5 Arne Eriksson, Organisering av regional utvecklingspolitik.

02.

RÅDETS ARBETE 2019

Verksamhetsåret för Rådet har löpt från 1 mars 2019 till 29 februari 2020. Helena Bjarnegård, riksarkitekt på Boverket, tillträdde i januari 2019 och har varit ordförande under hela perioden. Boverket har under 2019 tillsatt ett nytt kansli till Rådet som stöttar ordförande i arbetet med bland annat planering av verksamhetsåret, möteskoordinering och sammanställning av underlag.

MÖTEN

Rådet har haft möten i juni, oktober, december och februari. Rådets expertnätverk har haft månadsvisa möten. Tillväxtverket har haft möte med näringslivsgruppen. Kommungruppen har deltagit i några av de pågående samverkansätgärderna. Mötena har skett såväl fysiskt som virtuellt.

I juni 2019 arrangerades ett stormöte med Rådet, expertnätverket, kommungruppen, näringslivsgruppen och representanter från utredningen *Samordning för bostadsbyggande*. Statssekreterare Elin Olsson medverkade även under delar av mötet. Syftet var att göra en omvärldsbevakning av vilka frågor som var viktiga för Rådet att ta med sig i det fortsatta arbetet.

Rådets ordförande och kansli har haft halvårsvisa avstämningar med Finansdepartementet i syfte att stämma av Rådets pågående arbete och inriktning. Under 2019 har även departementen format en informell interdepartemental arbetsgrupp som ordförande kommer att träffa ett par gånger per år. På så sätt ges möjlighet att stämma av med flera departement samtidigt.

FRAMTAGANDE AV STRATEGISKT ARBETSSÄTT

En viktig del i Rådets arbete under 2019 har varit att arbeta fram det strategiska arbetssätt som presenterats i tidigare avsnitt. Detta gjordes under Rådets oktobermöte 2019 då Rådet samlades för ett längre möte som varade lunch till lunch.

NY REFERENSGRUPP

Rådet har sett behov av att bilda en ny referensgrupp kopplat till akademin och innovationssektorn. Formas har därför under 2019 hjälpt till att sätta samman en ny forsknings- och innovationsgrupp som ska stödja Rådet i arbetet.

ALMEDALEN

I juni 2019 arrangerade Rådet ett gemensamt seminarium under Almedalsveckan. I samtalet diskuterades bland annat frågor kring social hållbarhet, men även Rådets uppdrag att skapa förutsättningar för hållbar stadsutveckling för kommuner. Seminariet webbsändes av Sveriges Arkitekter och länkades på Rådets gemensamma webbplats www.hallbarstad.se.

AKTIVA SAMVERKANSÅTGÄRDER

Rådet har under 2019 arbetat med fem aktiva samverkansåtgärder som kopplat till *Strategi för levande städer* och dess målområden med tillhörande etappmål:

- Gemensam vägledning och exempelsamling till stöd för ökad gång-, cykel- och kollektivtrafik
- Konferens om ekosystemtjänster och stadsgrönska med lansering av nytt verktyg för ekosystemtjänster
- Metoder för kartläggning och uppföljning av förutsättningar för ekosystemtjänster
- Vägledning för naturbaserade lösningar
- Ekosystemtjänster – hur ser de ut?

Dessa åtgärder har regelbundet stämts av på expertnätverkets möten. De samverkansåtgärder som genomförts och avslutats under 2019 nämns under nästa avsnitt, Rådets arbete 2020. Där listas såväl aktiva och avslutade åtgärder.

Mer detaljerad beskrivning av myndigheternas bidrag till Rådets arbete finns i respektive myndighets årsredovisning.

03.

RÅDETS ARBETE 2020

SAMVERKANSÅTGÄRDER

Rådet ska årligen redovisa en samlad åtgärdslista av genomförda och planerade åtgärder, som främjar en hållbar stadsutveckling, och som myndigheterna avser utföra eller har utfört i samverkan. Listan ska publiceras på Rådets gemensamma webbplats www.hallbarstad.se. Nedan redovisas åtgärdslistan för 2020. Listan är uppdelad i åtgärdsområden enligt Agenda 2030 mål 11, *Hållbara städer och samhällen*, och vissa av delmålen som finns kopplat till mål 11. Dessa delmål har valts för att de tydligt ligger i linje med målområdena i *Strategi för levande städer* och har relevans för de åtgärder som myndigheterna valt att samverka om. Inom parentes anges den eller de myndigheter som har huvudansvaret för att genomföra åtgärden. En mer detaljerad beskrivning av respektive åtgärd finns i bilaga 1, se sid 24. En lista över alla globala mål i Agenda 2030 samt vilka delmål som Rådets åtgärder berör finns i bilaga 2, se sid 51.

Listan ska ses som exempel på åtgärder som minst två av myndigheterna i Rådet ska samverka kring. Det kan tillkomma ytterligare samverkansåtgärder under året. Ansvarig myndighet anges inom parentes. En eller flera av myndigheterna kan ha huvudansvar för att åtgärden genomförs.

Gruppering av åtgärder

För att tydliggöra åtgärdernas inriktning och ge bättre överblick har åtgärderna grupperats under följande rubriker:

- **Åtgärder kopplat till mål 11 Hållbara städer och samhällen i sin helhet**
 - Interna åtgärder - stärkt samverkan mellan myndigheterna
 - Externa åtgärder - kunskap, verktyg och metoder som vi utvecklar för kommuner och andra externa aktörer
- **Åtgärder kopplat till delmål 11.2 Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla**
- **Åtgärder kopplat till delmål 11.3 Inkluderande och hållbar urbanisering**
- **Åtgärder kopplat till delmål 11.7 Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla**

Åtgärder kopplat till mål 11 Hållbara städer och samhällen i sin helhet

Flera av åtgärderna kopplar till mål 11 i sin helhet. Dessa åtgärder kan delas upp i interna åtgärder som handlar om hur vi stärker samverkan mellan myndigheterna samt externa åtgärder som handlar om kunskap, verktyg och metoder som vi utvecklar för kommuner och andra externa aktörer.

Interna åtgärder – stärkt samverkan mellan myndigheterna

- Bidra till internationell uppväxling av forsknings- och innovationsfinansiering kopplat till bland annat *Horizon Europe* och *EU-mission* (Formas, Vinnova och Energimyndigheten)
- Nya affärsmodeller och cirkulär ekonomi (Tillväxtverket)
- Områdesanalys hållbara städer och samhällen (Vinnova)
- Samverkan kring medel till hållbar stadsutveckling inom Europeiska regionala utvecklingsfonden 2021–2027 (Tillväxtverket)
- Uppföljning *Gestaltad livsmiljö* (ArkDes)
- Ökad samordning forskningsfinansiärer och SIP:ar inom samhällsbyggnadsområdet (Formas, Vinnova och Energimyndigheten)

Externa åtgärder - kunskap, verktyg och metoder som vi utvecklar för kommuner och andra externa aktörer

- Breddat mått på utveckling och livskvalitet BRP+ (Tillväxtverket)
- Funktionshinderperspektivet i Agenda 2030 (Myndigheten för Delaktighet)
- Föreläsning för länsstyrelserna om Agenda 2030 och hållbara städer (Länsstyrelserna)
- Konferenser och events i samverkan (ArkDes)
- Konferens *Gestaltad livsmiljö* (Boverket, Riksantikvarieämbetet, ArkDes och Statens konstråd)
- Konferens *Mötesplats samhällsbyggnad* (SKR)
- Lärdomar och stöd i kommuner med segregerade områden (Tillväxtverket)
- Nationella forskningsprogrammet för Hållbart samhällsbyggande (Formas)
- Synliggöra goda exempel från Sverige genom uppdraget *Smart City Sweden* (Energimyndigheten)
- Tillhandahålla planeringsunderlag i länsstyrelsernas Planeringskatalog (Länsstyrelserna)

Åtgärder kopplat till delmål 11.2 Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla

- Informationsutbyte samt tillgängliggörande av stöd för ökad gång-, cykel- och kollektivtrafik (projektledning övergår under 2020 från Energimyndigheten till Trafikverket)
- Konferensen *Hållbara nordiska städer med fokus på klimatsmart mobilitet* (Energimyndigheten)
- Kunskapsspridning om vägen till ett mer transporteffektivt samhälle (Energimyndigheten)
- Mission hälsosam och hållbar mobilitet och mat (Vinnova)
- Ohållbara stadsdelar (Naturvårdsverket)
- Regeringsuppdrag *Arena om fossilfri tillgänglighet och transporteffektivitet i städer* (Trafikverket)
- Trafikstrategiskt arbete (Trafikverket)

Åtgärder kopplat till delmål 11.3 Inkluderande och hållbar urbanisering

- Förbättrad tillämpning av barnkonventionen i fysisk samhällsplanering och stadsutveckling (Boverket)
- Kunskapssammanställning åldersvänliga städer (Myndigheten för Delaktighet)
- Universell utformning som stöd för socialt hållbar stadsutveckling (Vinnova)
- Utformning av tryggare och mer tillgängliga skolmiljöer (Myndigheten för Delaktighet)
- Utlysning *Gestaltad livsmiljö* (Formas)
- Utlysning *Samhällsplanering för omställning* (Formas)

Åtgärder kopplat till mål 11.7 Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

- Fortsatt arbete med metodutveckling för uppföljning av ekosystemtjänster (Boverket)
- Installation och konferens om ekosystemtjänster och stadens gröna rum (ArkDes)
- Vägledning om naturbaserade lösningar med fokus på klimatanpassning (Naturvårdsverket)
- Vägledning om kommunal grönplanering (Naturvårdsverket och Boverket)

Under 2019 avslutad åtgärd:

- Ekosystemtjänstkonferensen *Låt staden grönska!* (Boverket)

GEMENSAMMA AKTIVITETER SOM ÄR STRATEGISKT VIKTIGA FÖR ARBETET MED HÅLLBARA STÄDER

Utöver de samverkansåtgärder som listats ovan kommer Rådet att genomföra ett antal gemensamma aktiviteter under 2020 där samtliga av Rådets medlemmar är engagerade. Dessa aktiviteter kopplar till Rådets strategiska arbetssätt *equip, empower och engage*. Åtgärderna är strategiskt viktiga för arbetet med hållbara städer. Åtgärderna ligger helt eller delvis utanför de deltagande myndigheternas ordinarie ansvarsområden, men behövs för att nå omställningskraft i kommunerna. I dialogen med kommunerna har det framkommit att det inte räcker med myndigheternas ordinarie arbete med att ta fram och sprida kunskap, arbeta med regelverk med mera. Det krävs även åtgärder som bidrar till att nå ut med den kunskap Rådet tar fram och åtgärder som skapar forum för möten och gemensamt lärande mellan aktörer från offentlig sektor, akademi och näringsliv. Dessa åtgärder kan bidra till att myndigheterna även når ut bättre med sitt ordinarie arbete till kommunerna.

Equip – aktiviteter som syftar till att ge kommunerna kunskap och verktyg

Nå ut med kunskap på Rådets gemensamma webbplats

Rådets gemensamma webbplats www.hallbarstad.se kommer under 2020 att utvecklas på flera sätt. Webbplatsen behöver göras mer inspirerande och informativ. En viktig del i utvecklingsarbetet är att informera om och synliggöra myndigheternas viktigaste verktyg för hållbar stadsutveckling. Webbplatsen ska fungera som en gemensam ingång och göra bland annat viktiga befintliga vägledningar mer tillgängliga och kända. Aktuella utlysningar och evenemang i form av konferenser och seminarier ska också synliggöras på webbplatsen.

Webbplatsen behöver också anpassas till gällande tillgänglighetskrav och rent tekniskt uppdateras för att bättre passa Rådets verksamhet. Arbetet med att utveckla webbplatsen inleds med en förstudie. Arbetet leds av en webbredaktör på Boverket.

Konferens om mål 11 i Agenda 2030

Rådet för hållbara städer planerar en gemensam heldagskonferens 21 oktober 2020 tillsammans med det Nationella forskningsprogrammet för Hållbart samhällsbyggande. Konferensen riktar sig främst till kommuner för att stärka kopplingen mellan forskning och praktik för att nå mål 11

i Agenda 2030. Olika myndigheter kommer att ansvara för olika sessioner som kopplar till delmålen i mål 11. Inom varje session kommer forskare, kommunrepresentanter och privata aktörer bjudas in. Formas kommer att ha en samordnande roll i arbetet med konferensen.

För att nå mål 11, *Hållbara städer och samhällen*, i Agenda 2030 behöver vi öka takten och stärka omställningskraften hos kommunerna. Ett sätt att göra detta är att stärka kopplingen mellan forskning och praktik. Det finns idag mycket forskning som pågår kring hållbart samhällsbyggande. Många myndigheter finansierar forskningsprojekt, innovationsprojekt, vägledningar och guider som berör kommuner och praktiker inom samhällsbyggnadsområdet. Genom att det *Nationella forskningsprogrammet för Hållbart samhällsbyggande* och Rådet för Hållbara städer arrangerar en konferens tillsammans finns stora möjligheter att mobilisera resurser inom de olika delmålen i mål 11 för att öka kunskapen och handlingskraften i Sveriges kommuner.

Empower - aktiviteter som syftar till att stärka de som redan är på gång

Rådet ska arbeta för att använda Rådet och Rådets nätverk som en länk och möjliggörare mellan internationella, nationella och lokala initiativ inom hållbar stadsutveckling. Rådet ska stödja städer med hög ambition inom området så att de kan lyfta sig ytterligare och därmed bli goda exempel för andra städer i Sverige och världen. De nätverk som Rådet har med kommuner, näringsliv samt forsknings- och innovationssektorn ska användas. Avstamp ska tas i mål 11 i Agenda 2030.

Rådet ska bjuda in till samtal med människor från flera sektorer och stödja städer som är beredda att satsa på hållbar stadsutveckling.

Den 27 januari 2020 arrangerade Rådet tillsammans med Vinnova konferensen *Hur mobiliserar vi för ett hållbart samhälle?* på ArkDes. Under konferensen deltog såväl internationella forskare, representanter från regeringen, olika myndigheter och privata aktörer. En metod som kallas missions testades under en workshop. Konferensen var ett första steg i ett arbete som kommer att utvecklas under 2020 i nära samarbete med kommuner och andra aktörer. Rådet kommer att ta ställning till hur Rådet gemensamt skapar goda förutsättningar för svenska städer att dra nytta av EU:s mission board.

Engage - aktiviteter som syftar till att engagera flera

Rådet ska även arbeta för att nå de kommuner som behöver hjälp att komma igång i sin omställning till hållbar stadsutveckling genom att skapa arenor för samtal, kunskapsutveckling och inspiration. Kommuner som kommit längre kan användas som goda exempel och inspiratörer.

Rådet planerar att under perioden 2020–2022 genomföra rundabordssamtal i länen. Besöken fördelas över åren fram till 2022. Några medlemmar från Rådet och från expertnätverket närvarar vid varje samtal. Andra deltagare bör vara kommuner i länet, representanter från regionerna samt personer från akademi och näringsliv med stort kunnande och engagemang i hållbar stadsutveckling. Formerna för samtalen samt hur de ska dokumenteras kommer att utvecklas under året.

RÅDETS FÖRSLAG TILL REGERINGEN PÅ FRÅGOR SOM BEHÖVER UTREDAS MER

Rådet ska årligen redovisa förslag till regeringen på frågor som behöver utredas. För 2020 har två nya sådana frågor identifierats. Rådet vill också redan nu nämna en fråga som kan komma att lyftas kommande år utifrån resultatet av en pågående samverkansåtgärd. Rådet har även tagit ställning till att två åtgärder som tidigare år lyfts som strategiskt viktiga ska utgå.

Förslag på nya frågor som behöver utredas Segregation och koppling till hur vi planerar, bygger och förvaltar våra städer

I *Strategi för levande städer* pekar regeringen ut problemet med segregation i städer och att det är en fråga som berör många områden. I strategin lyfts reformprogrammet mot segregation där särskilt fokus ligger på de utsatta stadsdelarnas problematik. Fem fokusområden listas i programmet mot segregation: Bekämpa brottligheten, Minska långtidsarbetslösheten, Lyfta skolorna och elevernas resultat, Stärka samhällsservicen och minska boendesegregationen samt Stärka demokratin och stödja det civila samhället. Programmet ska pågå 2017–2025 och samordnas av Delegationen mot segregation, Delmos.

Fokusområdena är mycket viktiga för utsatta stadsdelar. För att arbeta med segregation behövs också en helhetssyn och inte endast fokus på utsatta områden. Det är också tydligt att många frågor är sammanlänkade inom detta område.

Segregation och ojämlika livschanser påverkas av städers fysiska strukturer och på vilket sätt vi planerar, bygger och förvaltar städer, byggnader och offentliga rum och hur bostäder görs tillgängliga för olika socioekonomiska grupper. Stadsstrukturen och tillgång till bostäder och funktioner som exempelvis vård, skola, grönområden och verksamheter påverkar våra livschanser. Frågor om sammanhållande stadsstrukturer, barriärer och möjligheten att gå, cykla och åka kollektivt påverkar hur vi rör oss i våra städer och vilka vi möter.

Frågan om segregation är inte ny och flertalet av Rådets myndigheter har tidigare arbetat med frågor kopplade till detta område. Rådet ser att arbetet mot segregation skulle behöva stärkas med fler uppdrag kopplade till planering, byggande och förvaltning av våra städer och stadsmiljöer. Samarbetet mellan Delmos och myndigheterna i Rådet behöver stärkas. Mycket kunskap om segregation och kopplingen mellan segregation och städers fysiska struktur finns idag. Nya angreppssätt och strategier behöver dock prövas och följas upp i kommunerna. På regeringskansliet pågår just nu en utredning om hållbar stadsutveckling ur ett socialt perspektiv och Rådet ser fram mot resultatet av denna utredning.

Nya sätt att räkna nyttor och nya affärsmodeller för långsiktigt hållbar stadsutveckling

För att verka för hållbar stadsutveckling lyfte Rådet i rapporterna 2018 och 2019 att det är av vikt att sprida kunskap och erfarenheter av de modeller och metoder som finns för att kunna kvantifiera och beräkna nyttor av hållbar stadsutveckling. Det saknas dock mycket kunskap om metoder och modeller, i synnerhet kopplade till kommunernas plan- och exploateringsprocesser. Det saknas även metoder som adresserar helhetssyn på värdeskapande affärsmodeller för hållbar stadsutveckling. För att nå en hållbar utveckling behöver många delar av hur vi idag räknar nyttor på kort och lång sikt att förändras, ekonomiska incitament behöver granskas och styrningsmodeller behöver omprövas. Att arbeta vidare med frågan är ett omfattande arbete och berör flera myndigheter, därför behöver detta område lyftas som en av de frågor som behöver utredas vidare.

Förvarning om fråga som eventuellt behöver utredas
Samordningsuppdrag för att stödja hållbara transporter på kommunal nivå

Under hösten 2019 har ett flertal myndigheter i Rådet för hållbara städer arbetat med en gemensam åtgärd om ökad gång-, cykel och kollektivtrafik. Åtgärden har samordnats av Energimyndigheten och bred samverkan har skett mellan flera myndigheter i Rådet för hållbara städer samt med kommungruppen. Under arbetet har det blivit tydligt att ingen enskild myndighet eller annan aktör har ett helhetsansvar eller samordnande ansvar för att bidra till det nationella etappmålet om att öka andelen persontransporter med kollektivtrafik, cykel och gång. Ansvarsområdet för att bidra till detta etappmål är komplext och rådigheten är fördelad på kommuner, regioner, kollektivtrafikmyndigheter men också på företag och organisationer.

Rådet kommer därför att undersöka ett eventuellt behov av ett sådant ansvars- och samordningsuppdrag, i syfte att effektivare stödja och vägleda kommuner i arbetet med mer hållbara transporter från nationellt håll, i sista steget av åtgärden som handlar om analys och förslag för fortsatt arbete.

Frågor som utgår

Synliggör och utveckla metoder för att följa utvecklingen inom hållbar stadsutveckling

Åtgärden om att synliggöra och utveckla metoder för att följa utvecklingen inom hållbar stadsutveckling har tidigare lyfts av Rådet i rapporterna 2018 och 2019. Rådet har 2019 beslutat att inte längre lyfta åtgärden. Det pågår mycket uppföljning i olika sammanhang, till exempel inom miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö, Agenda 2030 och ArkDes uppföljning av gestaltad livsmiljö. Rådets förslag är att det inte ska byggas några nya system för uppföljning utan fokus bör istället läggas på att förbättra de som redan finns.

Digitaliseringens påverkan på hållbar stadsutveckling

Åtgärden om digitaliseringens påverkan på hållbar stadsutveckling har tidigare lyfts av Rådet i rapporterna 2018 och 2019. Rådet har 2019 beslutat att inte längre lyfta åtgärden. Det finns idag mängder av uppdrag kring digitalisering. För Rådet är digitalisering fortsatt en viktig aspekt av mycket av det vi gör och som vi behöver ha med oss i våra uppdrag, men det behövs inga ytterligare uppdrag till Rådets myndigheter.

04.

VÄGEN FRAM TILL 2022

Vårt uppdrag är att stärka kommunernas förutsättningar att utveckla levande och hållbara städer. Vi har under året utvecklat ett arbetssätt som innebär att vi tillsammans kan ta ett tydligare ledarskap i frågor om omställning till ett hållbart samhälle. Rådets arbetsuppgifter så som de listats i regeringsuppdraget handlar framförallt om att samverka inom myndigheternas befintliga uppdrag och att lyfta frågor som behöver utredas. Kommunerna lyfter dock att detta inte räcker och därför har Rådet utarbetat en strategi som handlar om att ytterligare stärka kommunernas kraft och engagemang i frågorna. Detta arbete behöver utvecklas i dialog med kommuner under de återstående åren av Rådets arbete. Vad som går att göra inom befintliga resurser är också begränsat. För verklig omställningskraft behövs att investeringar och resurser kopplas till tydliga insatser.

Arbetet i kommunerna är brett och i uppgiften att utveckla städer till mer hållbara och levande samhällen blandas hårda och mjuka frågor. Rådets unika och breda kompetens öppnar upp för nya samarbeten och korskopplingar över sektorsgränser. Att stärka kommunernas förmåga att både lyckas med att möta klimatutmaningar och att bygga städer med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, som kan bidra till jämlikhet och hälsa, är fortfarande ett unikt brett angreppssätt och Rådet har en viktig roll att spela. Utöver de frågor som listades i planen för 2019 har samarbetet mellan myndigheterna i Rådet redan nu breddats till betydligt fler uppdrag än som var planerat. Fram till 2022 kommer vi att successivt öka samverkan mellan våra myndigheter och redan under 2020 har vi lagt en betydligt mer ambitiös plan än vi gjorde 2019.

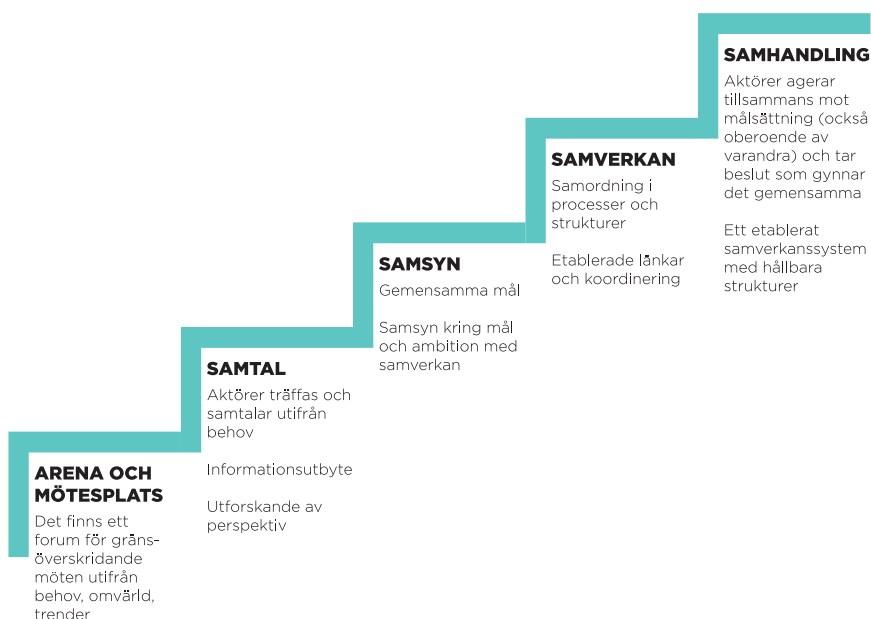
Förutom att samarbeta mer och bättre i våra projekt och utveckla nya arbetssätt behöver vi bli bättre på att involvera kommuner i arbetet, samt näringsliv och akademi. Vi behöver även ta ett krafttag med vår kommunikation för att nå ut gemensamt på bättre sätt.

2022 avslutas Rådet för hållbara städers uppdrag. Frågan om att stärka kommunernas förutsättningar att utveckla levande och hållbara städer och samhällen och att ständigt samarbeta mellan myndigheter kommer att finnas kvar. Omvärlden förändras ständigt och nya utmaningar kommer att behöva mötas. Redan nu behöver vi börja fundera över hur vi ska kunna utvärdera Rådets arbete och hur arbetet kan fortsätta att utvecklas inom och mellan de involverade parterna även efter att uppdraget avslutats.

BILAGA 1. BESKRIVNING AV SAMVERKANSÅTGÄRDER 2020

Denna bilaga innehåller information om samverkansåtgärderna som Rådet listat för 2020. Här beskrivs de samverkansåtgärder som Rådet planerar att genomföra i samverkan under 2020 och som kopplar till Agenda 2030 mål 11, *Hållbara städer och samhällen*. Enligt regeringsuppdraget ska samverkan ske mellan minst två av Rådets medlemmar. Listan är exempel på samverkansåtgärder och kan komma att kompletteras eller på annat sätt förändras under året.

Rådets uppdrag betonar samverkan och samverkan är en framgångsfaktor för att Rådet ska kunna bidra till kommunernas omställningskraft för hållbar stadsutveckling. I beskrivningarna av åtgärderna har en samverkanstrappa använts för att tydliggöra vilken ambitionsnivå som gäller för respektive åtgärd.

Figur 1. Samverkanstrappan används för att tydliggöra ambitionsnivån och var Rådet befinner sig i arbetet med samverkansåtgärder. Metodstöd: SOU 2006:5 Arne Eriksson, Organisering av regional utvecklingspolitik.

I beskrivningarna anges vilka mål och delmål i Agenda 2030 som åtgärderna kopplar till. Rubrikerna för dessa mål och delmål framgår i bilaga 2, se sid 51.

Åtgärderna har grupperats enligt följande struktur:

- **Åtgärder kopplat till mål 11 Hållbara städer och samhällen i sin helhet**
 - Interna åtgärder - stärkt samverkan mellan myndigheterna
 - Externa åtgärder - kunskap, verktyg och metoder som vi utvecklar för kommuner och andra externa aktörer
- **Åtgärder kopplat till delmål 11.2 Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla**
- **Åtgärder kopplat till delmål 11.3 Inkluderande och hållbar urbanisering**
- **Åtgärder kopplat till delmål 11.7 Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla**

ÅTGÄRDER KOPPLAT TILL MÅL 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN I SIN HELHET

Flera av åtgärderna kopplar till mål 11 i sin helhet. Dessa åtgärder kan delas upp i interna åtgärder som handlar om hur vi stärker samverkan mellan myndigheterna, samt externa åtgärder som handlar om kunskap, verktyg och metoder som vi utvecklar för kommuner och andra externa aktörer.

Interna åtgärder - stärkt samverkan mellan myndigheterna

- Bidra till internationell uppväxling av forsknings- och innovationsfinansiering kopplat till bland annat *Horizon Europe* och *EU-mission* (Formas, Vinnova och Energimyndigheten)
- Nya affärsmodeller och cirkulär ekonomi (Tillväxtverket)
- Områdesanalys hållbara städer och samhällen (Vinnova)
- Samverkan kring medel till hållbar stadsutveckling inom europeiska regionala utvecklingsfonden 2021–2027 (Tillväxtverket)
- Uppföljning Gestaltad livsmiljö (ArkDes)
- Ökad samordning forskningsfinansiärer och SIP:ar inom samhällsbyggnadsområdet (Formas, Vinnova och Energimyndigheten)

Bidra till internationell uppväxling av forsknings- och innovationsfinansiering kopplat till bland annat Horizon Europe och EU-mission

Ansvarig myndighet: Formas, Vinnova och Energimyndigheten har gemensamt ägandeskap.

Så här sker samverkan: Myndighetssamverkan.

Det här ska vi göra: Stärka förutsättningarna för svenska städer och andra aktörer att i bred europeisk samverkan bidra till och dra nytta av innovation och ny kunskap för omställning. Samverkan syftar här till att koordinera insatser inom Sverige, för att sprida kunskap om och engagemang inför att delta i europeiska forsknings- och innovationsprojekt.

Därför behövs åtgärden: Inom JPI Urban Europe och ERA-NET kommer ett flertal utlysningar inom området hållbara städer genomföras under 2020. Samtidigt pågår arbetet med att forma nästa ramprogram för forskning och innovation, Horizon Europe, inom EU och ett nytt missions-område, Climate-neutral and smart cities, har pekats ut.

Att delta i Europeiska forsknings- och innovationsprojekt är en möjlighet för såväl offentlig sektor som näringslivsparter att utvidga nätverk och marknader, bygga på kunskap och utveckla lösningar i bred europeisk samverkan.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11 och 17.

Tidplan för genomförandet: 2020.

Nya affärsmodeller och cirkulär ekonomi

Ansvarig myndighet: Tillväxtverket i samverkan med Energimyndigheten, ArkDes, Naturvårdsverket och Vinnova.

Så här ska samverkan ske: Detta ska fungera som en arena och mötesplats för samtal för att genom kunskap som finns på myndigheterna vara med och ge strategisk inriktning till de operativa insatser som pågår i kommunerna och bland andra relevanta aktörer.

Samtal där berörda myndigheter delar med sig av de processer och projekt som pågår samt erfarenhetsutbyte.

Det här ska vi göra: Flera myndigheter inom Rådet har aktiviteter på området vilka bör samordnas. En arena för samtal skapas. Delegationen för cirkulär ekonomi som har sin kansliplats hos Tillväxtverket kan ta emot förslag, utifrån sin rådgivande roll till regeringen på området.

Därför behövs åtgärden: Inom Rådet är det flera myndigheter som har initiativ inom området och samtal om roller och samverkan kan underlätta och förtydliga för kommuner och andra aktörer om vart man ska vända sig i olika ärenden.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11, särskilt delmål 11.6. Mål 12.

Tidplan för genomförandet: Detta är en åtgärd som stödjer myndigheternas olika initiativ på området genom kunskapsunderlag och samtal, så det är en åtgärd som bör pågå så länge Rådets verksamhet pågår.

Områdesanalys hållbara städer och samhällen

Ansvarig myndighet: Vinnova i samverkan med Formas, Energimyndigheten och Naturvårdsverket.

Så här sker samverkan: Samtal mellan myndigheterna med fokus på erfarenhets- och kunskapsutbyte.

Det här ska vi göra: Dela kunskap och erfarenheter kopplat till behov och hinder inom området hållbara städer och samhällen. Syftet är att lägga ihop respektive myndigheters analyser av området för att ge en bredare, vassare och mer omfattande analys av exempelvis forsknings- och innovationsbehov. Det handlar även om att utbyta erfarenheter om olika aktörers roller inom ekosystemet hållbara städer, för att bättre förstå perspektiv som mobilisering, omställning och systeminnovation utifrån ett aktörsperspektiv.

Därför behövs åtgärden: Under 2020 kommer flera av Rådets medlemmar genomföra ett strategiskt arbete med att kartlägga behov och hinder inom området hållbara städer och samhällen. Det behövs kontaktytor mellan dessa aktiviteter för att säkerställa kunskaps- och erfarenhetsutbyte och en stärkt ackumulerad analys.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11.

Tidplan för genomförandet: 2020.

Samverkan kring medel till hållbar stadsutveckling inom europeiska regionala utvecklingsfonden 2021–2027

Ansvarig myndighet: Tillväxtverket i samverkan med framförallt Boverket, Vinnova, Energimyndigheten, Naturvårdsverket och Trafikverket.

Så här ska samverkan ske: Skapa samsyn kring hur framtida finansiering till hållbar stadsutveckling genom europeiska regionala utvecklingsfonden kan bidra till implementering av regeringens strategi för levande städer.

Det här ska vi göra: Tillväxtverket driver ett arbete som utgår från uppdrag i regleringsbrevet 2018 och 2019 som handlar om att förbereda den europeiska sammanhållningspolitiken efter 2020. Arbetet kommer fortsätta och konkretiseras under 2020. I arbetet är det viktigt att på bred front ta del av erfarenheter från fler myndigheter i Rådet.

Därför behövs åtgärden: Det är viktigt att skapa samsyn på inriktningen av framtida finansieringsmöjligheter genom europeiska regionala utvecklingsfonden för att möjliggöra

samverkan och samhandling i efterföljande genomförande. De medel som kommer finnas inom europeiska regionala utvecklingsfonden för hållbar stadsutveckling behöver växlas upp med annan finansiering för genomförandet.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11, särskilt delmål 11.A.

Tidplan för genomförandet: Tidplanen är att detta underlag behöver utarbetas under 2020, främst under sensvåren, för att ligga till grund för kommande programperiod 2021–2027.

Uppföljning Gestaltad livsmiljö

Ansvarig myndighet: ArkDes med stöd av Boverket.

Så här ska samverkan ske: Arbetet sker integrerat i ArkDes Think Tanks verksamhet och resulterar i kunskapshöjande insatser och en årlig uppföljningsrapport. Boverket bistår med kunskapsunderlag till den årliga rapporten.

Det här ska vi göra: ArkDes ska sammanställa och sprida kunskap kring åtgärder, verktyg och processer som bidrar till uppfyllelsen av målet Gestaltad livsmiljö. Målet är att öka olika aktörers kunskap och medvetenhet om hur arkitektur, form och design kan bidra till en ökad livskvalitet för medborgarna. Den insamlade kunskapen sprids bland annat genom konferenser, seminarier och workshops och summeras tillsammans med underlag från intervjuer och enkätundersökningar i en årlig rapport. Löpande avstämningar och kunskapsinhämtning sker genom Boverket som har i uppdrag att stötta ArkDes i dess uppdrag. Som underlag för rapporten och de åtgärdsförslag som presenteras däri sker intervjuer med personer från flera av Rådets myndigheter. **Därför behövs åtgärden:** Kunskap om behov och åtgärder sprids till aktörer på flera nivåer och kan utgöra underlag för beslut kring politikområdet.

Koppling till Agenda 2030: Mål 12, särskilt delmål 12.7. Mål 11.

Tidplan för genomförandet: Löpande och årlig rapport kvartal 1.

Ökad samordning forskningsfinansiärer och SIP:ar inom samhällsbyggnadsområdet

Ansvarig myndighet: Formas, Vinnova och Energimyndigheten gemensamt huvudansvar.

Så här ska samverkan ske: Samhandling.

Det här ska vi göra: Syftet är att öka samordning forskningsfinansiärer och SIP:ar inom samhällsbyggnadsområdet för ökad koordinering av stöd och spridning av framtagna kunskap och innovation. Detta sker dels genom att samla de sex SIP:ar som finns inom samhällsbyggnadsområdet

för gemensamma utbildningar och möten. Dels genom nära kontakt mellan Formas, Vinnova och Energimyndigheten i olika forum.

Därför behövs åtgärden: Idag har både Formas, Vinnova och Energimyndigheten flera utlysningar och initiativ för forskning inom hållbart samhällsbyggande där kommuner kan söka medel och delta. Det är viktigt för kommuner att dessa satsningar är koordinerade både i tid och i innehåll och att det finns en tydlighet i när det är bra att vända sig till vilken myndighet och utlysning. Genom ökad samordning kan även uppskalning ske, gemensamma initiativ tas och överlapp undvikas. Olika SIP:ar och olika utlysningar ska tillsammans utgöra ett kompletterande system för finansiering av forskning och innovation inom hållbart samhällsbyggande.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11.

Tidplan för genomförandet: Samordning mellan Formas, Vinnova och Energimyndigheten sker kontinuerligt i olika forum. En förstärkning av samordningen av samhällsbyggandets SIP:arna inleddes hösten 2019 och intensifieras under 2020.

Externa åtgärder - kunskap, verktyg och metoder som vi utvecklar för kommuner och andra externa aktörer

- Breddat mått på utveckling och livskvalitet BRP+ (Tillväxtverket)
- Funktionshinderperspektivet i Agenda 2030 (Myndigheten för Delaktighet)
- Föreläsning för länsstyrelserna om Agenda 2030 och hållbara städer (Länsstyrelserna)
- Konferenser och events i samverkan (ArkDes)
- Konferens Gestaltad livsmiljö (Boverket, Riksantikvarieämbetet, ArkDes och Statens konstråd)
- Konferens Mötesplats samhällsbyggnad (SKR)
- Lärdomar och stöd i kommuner med segregerade områden (Tillväxtverket)
- Nationella forskningsprogrammet för Hållbart samhällsbyggande (Formas)
- Synliggöra goda exempel från Sverige genom uppdraget Smart City Sweden (Energimyndigheten)
- Tillhandahålla planeringsunderlag i länsstyrelsernas Planeringskatalog (Länsstyrelserna)

Breddat mått på utveckling och livskvalitet BRP+

Ansvarig myndighet: Tillväxtverket i samverkan med Vinnova och Trafikverket.

Så här ska samverkan ske: Myndigheterna bör verka för att initiera samtal med kommuner om BRP+ som kunskapsunderlag och även samtala om potential till bredare användningsområden.

Det här ska vi göra: Tillväxtverket och Reglab har utvecklat BRP+, ett nytt breddat mått som mäter utveckling och livskvalitet i svenska kommuner och regioner. BRP+ omfattar totalt 16 mätområden, så kallade teman, varav 12 teman är kopplade till livskvalitet och fyra är så kallade ”framtidsteman” som indikerar hållbarhet över tid. I ett första led bör Rådets myndigheter arbeta med att kommunicera den kunskap som finns att tillgå genom verktyget och förespråka användande av den i strategiska processer för hållbar utveckling i kommunerna.

Därför behövs åtgärden: Behovet av detta har lyfts upp inom Rådet ett flertal gånger då det finns ett behov av att tydliggöra resultat. Dessutom är det ett bra redskap för kommuner att använda som jämförelseundersökning och utifrån det fördjupa samtalen kring effektiva insatser och åtgärder.

Koppling till Agenda 2030: Mål 17, särskilt delmål 17.19. Mål 3, 4, 5, 10 och 11.

Tidplan för genomförandet: Löpande.

Funktionshinderperspektivet i Agenda 2030

Ansvarig myndighet: Myndigheten för Delaktighet i samverkan med Vinnova, Länsstyrelsen, Boverket, Naturvårdsverket och Energimyndigheten.

Så här ska samverkan ske: Insatsen kommer att utformas gemensamt med samverkande myndigheter i syfte att kunna fungera som en del i pågående arbete kring agenda 2030. Metoden kommer att vara gemensam utbildning, samtal och workshops.

Det här ska vi göra: Målet med uppdraget är att funktionshinderperspektivet i allmänhet och principen om universell utformning i synnerhet i större utsträckning ska utgöra en självklar del i offentliga aktörers arbete med Agenda 2030. Uppdraget syftar till att öka kunskap, medvetenhet och att utveckla insatser för att säkerställa att funktionshinderperspektivet finns med. Uppdraget ska genomföras med aktiv involvering av funktionshinderrörelsen och även involvera andra relevanta aktörer.

Därför behövs åtgärden: För att nå målen i Agenda 2030 måste arbetet utgå från samhällets mångfald och människors skiftande behov. Universell utformning syftar till att bygga strukturer som är tillgängliga och användbart för så många

som möjligt. En hållbar samhällsutveckling kräver att ingen lämnas utanför. Därför behöver också funktionshinderperspektivet vara en uttalad och tydlig del i arbetet med Agenda 2030. Idag saknas i hög grad perspektivet i det nationella arbetet kring agenda 2030.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11, särskilt delmål 11.2, 11.3 och 11.7. Mål 1, 3, 4, 8, 10 och 16.

Tidplan för genomförandet: 2020–2022.

Föreläsning för länsstyrelserna om Agenda 2030 och hållbara städer

Ansvarig myndighet: Länsstyrelserna ska genomföra åtgärden efter samtal med övriga myndigheter i Rådet.

Så här ska samverkan ske: Samtliga myndigheter bereds möjlighet att berätta om sin roll och sitt arbete med Hållbara städer med koppling till kommunerna.

Det här ska vi göra: Åtgärden syftar att öka länsstyrelsemedarbetarnas kunskap om Agenda 2030 och hållbara städer genom en föreläsning om nationella myndigheter och Rådet för hållbara städers pågående arbete samt ge medarbetarna en grundläggande och generell kunskap om mål 11 och dess koppling till övriga mål i Agenda 2030.

Därför behövs åtgärden: För att länsstyrelsen ska lyckas i sin roll att ge kommunerna råd, stöd och vägledning i deras arbete med Hållbara städer och Agenda 2030 behöver länsstyrelsemedarbetarnas öka sin kunskap och kompetens. Åtgärden syftar till att ge medarbetarna förståelse för helheten samt för övriga myndigheters uppdrag, roller och ansvar.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11 med koppling till övriga mål i Agenda 2030.

Tidplan för genomförandet: våren 2020.

Konferenser och events i samverkan

Ansvarig myndighet: ArkDes med stöd av några av Rådets myndigheter.

Så här ska samverkan ske: Arbetet sker integrerat i ArkDes Think Tanks verksamhet och resulterar i kunskapshöjande insatser i samverkan med flera aktörer, däribland Rådets medlemmar.

Det här ska vi göra: ArkDes Think Tank gör cirka 10 events i samverkan per år och de berör olika sakfrågor inom Mål 10 och Mål 11, exempelvis ekosystemtjänster, barnperspektiv i stadsplaneringen, medborgardialog med mera. Målet är att öka olika aktörers kunskap och medvetenhet om stadsplanering, arkitektur och design och få en spridning av denna kunskap till en vidare målgrupp. Planerade konferenser i

Samverkan är Barnens plats i staden 2 (Uppsala, 17 mars) där Boverket är deltagande part av Rådets myndigheter. Övriga arrangörer är Folkhälsomyndigheten, Movium, Uppsala kommun och Arwidssonstiftelsen. För konferens ekosystemtjänster se åtgärd nedan.

Därför behövs åtgärden: ArkDes ska vara en mötesplats för aktörer inom arkitektur, form och design och där är konferenser och seminarier ett viktigt verktyg.

Koppling till Agenda 2030: Mål 16, särskilt delmål 16.7. Mål 11.

Tidplan för genomförandet: Löpande.

Konferens Gestaltad livsmiljö

Ansvarig myndighet: Boverket, Riksantikvarieämbetet, ArkDes och Statens konstråd i samverkan.

Så här ska samverkan ske: De fyra myndigheterna arbetar tillsammans för att genomföra en konferens på ArkDes den 3 september 2020.

Det här ska vi göra: De fyra myndigheterna planerar, kommunicerar och arrangerar en heldag med utgångspunkt i politiken för gestaltad livsmiljö. Målet är att öka olika aktörers kunskap om politikens innehåll samt få kunskap om goda exempel från Sverige och andra länder.

Därför behövs åtgärden: Tillsammans utgör arkitektur, design, form, stadsplanering, offentlig konst och kulturarv basen i begreppet gestaltad livsmiljö. En ökad kunskap om politiken samt ökad kännedom om goda exempel kan bidra till att fler aktörer kraftsamlar för att skapa långsiktigt hållbara livsmiljöer av hög kvalitet. Genom att presentera kunskapen i en gemensam konferens görs den mer tillgänglig och användbar för målgrupperna.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11.

Tidplan för genomförandet: 2020.

Konferens Mötesplats samhällsbyggnad

Ansvarig myndighet: SKR är ansvarig för konferensen och Rådet, eller delar av Rådet, kommer att medverka.

Så här ska samverkan ske: Rådets myndigheter medverkar i konferensen utifrån det projekt i åtgärdsplanen som passar bäst in i konferensens tema (vilket inte är helt klart ännu) och där kunskap från projekten är lämplig att sprida vid den tidpunkten.

Det här ska vi göra: Förmedla kunskap till kommuner och regioner. Agera mötesplats för kommuner och regioner.

Därför behövs åtgärden: Kunskapshöja kommunernas omställningskraft vad gäller att utvecklas till levande och hållbara städer.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11.

Tidplan för genomförandet: 15–16 juni 2020 på Moderna Museet och ArkDes.

Lärdomar och stöd i kommuner med segregerade områden

Ansvarig myndighet: Tillväxtverket och Rådet för hållbara städer i samarbete med Delegationen för segregation.

Så här ska samverkan ske: Samtal mellan myndigheterna i Rådet och kommunerna kan förbättras genom att använda den arena som Delegationen för segregation håller i och där Tillväxtverket bidrar i arbetet med uppföljning och finansiering.

Det här ska vi göra: Genom arenan med utpekade kommuner förenkla och effektivisera samtalen mellan Rådets myndigheter och kommunerna med särskilda socioekonomiska utmaningar. Myndigheternas kunskap ska bidra till att ge strategisk inriktning till de operativa insatser som pågår i kommunerna, samtidigt som kommunernas kunskaper och resultat behöver tas omhand i myndigheternas arbete.

Därför behövs åtgärden: I arbetet som kommunerna genomför med dessa statsbidrag finns goda möjligheter till ökat erfarenhetsutbyte och lärande mellan Rådets myndigheter, referensgrupper och kommunernas operativa arbete.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11, särskilt delmål 11.3 och 11.A. Mål 5, 8, 9 och 10.

Tidplan för genomförandet: Detta är en åtgärd som stödjer myndigheternas olika initiativ på området genom kunskapsunderlag och samtal så det är en åtgärd som bör pågå så länge Rådets verksamhet pågår.

Nationella forskningsprogrammet för Hållbart samhällsbyggande

Ansvarig myndighet: Formas i samverkan med Boverket, Energimyndigheten, Forte, Lantmäteriet, Mistra, MSB, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, SIDA, Trafikverket, Vetenskapsrådet, Vinnova.

Så här ska samverkan ske: Samverkan.

Det här ska vi göra: Under 2020 planeras utlysningar kring samhällsplanering, gestaltad livsmiljö, rörlighet mellan forskning och praktik och för att överföra forskningsresultat till praktiken.

Under 2020 genomförs också flera konferenser och seminarier, nya typer av utlysningar samt förstärkt kommunikation med starkare koppling till Hållbarstad.se och Smartcitysweden.com.

Därför behövs åtgärden: Sverige står inför stora utmaningar för att ställa om till ett hållbart samhälle. Utmaningarna består till exempel av miljörelaterade problem såsom att vi förbrukar för mycket resurser samt att minska risken för klimatförändringar och anpassa oss till att de faktiskt sker. Därtill blir städer och samhällen alltmer segregerade med ökade klyftor mellan sociala grupper och olika platser. För att hantera dessa utmaningar och åstadkomma ett hållbart samhällsbyggande utgör ett samlande nationellt forskningsprogram en bra plattform för att finansiera, utveckla och sprida forskningen på området. Programmets satsningar baseras på en strategisk forskningsagenda. Resultaten från programmet ska komma samhället till nytta och bidra till ny kunskap som bidrar till ett hållbart samhällsbyggande. Programmet ska också främja att befintlig kunskap används. Detta innefattar flera olika satsningar på att nyttogöra forskningen, med särskilt fokus på kommunerna.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11.

Tidplan för genomförandet: Det tioåriga programmet startade 2017 och under åren 2019–2026 beräknas programmets medel uppgå till ca 100 Mkr per år.

Synliggöra goda exempel från Sverige genom uppdraget Smart City Sweden

Ansvarig myndighet: Energimyndigheten är ansvarig. Vinnova, Lantmäteriet, Business Sweden, Tillväxtverket, Trafikverket, Naturvårdsverket och Boverket ingår i uppdraget. SKR följer.

Så här sker samverkan: Informationsutbyte.

Det här ska vi göra: Informera och nå ut med kunskap om *Smart City Sweden* via aktörerna i Rådets olika kanaler och via www.hallbarstad.se. De av Rådets aktörer som har identifierat ”best practise”, det vill säga goda exempel på svenska erbjudanden för smarta och hållbara städer, delger *Smart City Sweden* dessa.

Därför behövs åtgärden: Regeringsuppdraget *Smart City Sweden* tar avstamp i Sveriges exportstrategi och syftar till att bidra till främjandet av lösningar för smarta och hållbara städer, visa upp och demonstrera exempel på svenska smarta och hållbara stadslösningar för att öka spridningen av dessa internationellt och underlätta samordning och erfarenhetsutbyte inom lokal och regional främjarverksamhet. *Smart City Sweden* tar emot besöksdelegationer från hela världen som är intresserade av de lösningar Sverige kan erbjuda för att möta urbaniseringens globala utmaningar, inom såväl miljöteknik, mobilitet, digitalisering, stadsplane-

ring och social hållbarhet. Bakom plattformen finns ett brett nätverk av myndigheter, branschorganisationer och privata företag. Besöksplattformen drivs av IVL Svenska miljöinstitutet och verksamheten finansieras av Energimyndigheten. På demonstrationsplattformen samlas innovationer som är exportmogna, men där ingår även att beskriva de ramverk och initiativ som lett fram till dessa lösningar. Syftet är att nå ut med dessa på en internationell marknad för att öka kunskapen och intresset för svenska lösningar. I förlängningen kan det bli fler internationella affärer för svenska kommuner, städer och företag.

Koppling till Agenda 2030: Mål 7, 8 och 11.

Tidplan för genomförandet: Nuvarande uppdrag pågår fram till mars 2022.

Tillhandahålla planeringsunderlag i länsstyrelsernas Planeringskatalog

Ansvarig myndighet: Länsstyrelserna ska genomföra åtgärden i samverkan med Naturvårdsverket, Trafikverket, Riksantikvarieämbetet, Tillväxtverket och Boverket som samtliga har uppdrag att tillhandahålla statliga planeringsunderlag av betydelse för Agenda 2030 och då särskilt mål 11. Energimyndigheten följer.

Så här ska samverkan ske: Berörda myndigheter ska genom åtgärden nå samsyn i arbetet med att tillhandahålla avvägda och samordnade statliga planeringsunderlag i syfte att underlätta kommunernas förutsättningar att arbeta med hållbar stadsutveckling.

Det här ska vi göra: Åtgärden syftar till att berörda nationella myndigheter skapar en gemensam målbild kring planeringsunderlag både i sak- och processfrågor. Metoden är att nå samsyn i gemensamma workshops. Länsstyrelserna, genom Planeringskatalogens nationella redaktionen, initierar och samordnar.

Därför behövs åtgärden: För att länsstyrelsen ska lyckas i sin roll att tillhandahålla väl avvägda statliga planeringsunderlag enligt Plan- och bygglagen och Miljöbalken till kommuner med flera behovet staten utveckla sin samsyn och samverkan. Åtgärden bygger vidare på slutsatserna från en tidigare miljömålsrådsåtgärd *Samordnad samhällsplanering*.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11 med koppling till övriga mål i Agenda 2030.

Tidplan för genomförandet: Start våren 2020 avslutas under hösten 2021.

ÅTGÄRDER KOPPLAT TILL DELMÅL 11.2 TILLGÄNGLIG- GÖR HÅLLBARA TRANSPORTSYSTEM FÖR ALLA

- Informationsutbyte samt tillgängliggörande av stöd för ökad gång, cykel och kollektivtrafik (projektledning övergår under 2020 från Energimyndigheten till Trafikverket)
- Konferensen Hållbara nordiska städer med fokus på klimatsmart mobilitet (Energimyndigheten)
- Kunskapsspridning om vägen till ett mer transporteffektivt samhälle (Energimyndigheten)
- Mission hälsosam och hållbar mobilitet och mat (Vinnova)
- Ohållbara stadsdelar (Naturvårdsverket)
- Regeringsuppdrag Arena om fossilfri tillgänglighet och transporteffektivitet i städer (Trafikverket)
- Trafikstrategiskt arbete (Trafikverket)

Informationsutbyte samt tillgängliggörande av stöd för ökad gång-, cykel- och kollektivtrafik

(Rubrik i Årsrapporten 2019: Gemensam vägledning och exempelsamling till stöd för ökad gång-, cykel- och kollektivtrafik)

Ansvarig myndighet: Trafikverket i samverkan med Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Boverket, Vinnova, Tillväxtverket och länsstyrelsen. Trafikverket tar över ansvaret från Energimyndigheten som ansvarat för åtgärden under 2019.

Så här ska samverkan ske: Informationsutbyte och samverkan

Det här ska vi göra: Under 2020 kommer myndigheterna i Rådet arbeta vidare, bland annat utifrån de behov som lyfts i samverkansåtgärden i Rådet 2019, i syfte att stödja kommunerna i arbetet för ökad gång-, cykel- och kollektivtrafik. Arbetet har under 2019 haft fokus på att ta fram en gemensam bild utifrån tre huvudsakliga spår. Myndigheterna har dels låtit sammanställa befintligt kunskapsunderlag - såsom riktlinjer, vägledningar och lärande exempel, riktat till kommuner, men har också läst och sammanfattat hinder och utmaningar utifrån ett antal rapporter i kunskapsunderlagen. Dialoger har även förts med ett antal kommuner i kommungruppen, en referensgrupp till Rådet, för att få svar på vilka hinder och behov kommunerna har. Det arbete som gjorts under 2019 är en grund för det fortsatta arbetet i Rådet, där relevant information och stöd bland annat kommer tillgängliggöras på www.hallbarstad.se. Därutöver kommer förslag till fortsatt arbete också identifieras.

Därför behövs åtgärden: Åtgärden kopplar till det nationella etappmålet om att öka andelen persontransporter med gång-, cykel- och kollektivtrafik. Flera myndigheter tar fram forskning, ger stöd till projekt eller tar fram vägledande material som kommuner kan ha användning av i sitt arbete för att bidra till ökad gång, cykel och kollektivtrafik. Genom att samla detta på www.hallbarstad.se ökar tillgängligheten och kunskapen om vilket stöd som finns att få från nationellt håll. Ansvarsområdet för att bidra till detta etappmål är komplext och rådigheten är fördelad på kommuner, regioner, kollektivtrafikmyndigheter men också på företag och organisationer. Rådet har därför börjat titta på ett eventuellt behov av ett sådant ansvars- och samordningsuppdrag, i syfte att effektivare stödja och vägleda kommuner i arbetet med mer hållbara transporter från nationellt håll. Denna iakttagelse tar Rådet med sig i sista steget i denna åtgärd som handlar om analys och eventuella förslag för fortsatt arbete.

Koppling till Agenda 2030: Delmål 9.1, 11.2 och 11.6 samt mål 5, 10 och 13.

Tidplan för genomförandet: 2020.

Konferensen Hållbara nordiska städer med fokus på klimatsmart mobilitet

Ansvarig myndighet: Projektet leds av Energimyndigheten i samarbete med Trafikverket. Samverkan sker även med Naturvårdsverket, Boverket, Tillväxtverket och Transportstyrelsen genom en referensgrupp.

Så här sker samverkan i Rådet: Informationsutbyte.

Det här ska vi göra: Projektet Hållbara nordiska städer med fokus på klimatsmart mobilitet kommer att ha en slutkonferens under hösten 2020. I den avslutande konferensen kommer resultaten från projektets delprojekt (nollemissionsfordon i städer, attraktiva och klimatsmarta transporter i städer, laddning av elfordon i städer och en databas över laddstationers placering) presenteras. Därtill kommer också andra nordiska samarbetsprojekt presenteras samt goda exempel från nordiska städer. Information om konferensen kommer att finnas på www.hallbarstad.se och Rådets myndigheter kan delta och sprida information i sina nätverk.

Därför behövs åtgärden: Projektet Hållbara nordiska städerna med fokus på klimatsmart mobilitet har till syfte att bidra till en hållbar stadsutveckling genom att stödja omställningen till fossilfria och hållbara person- och godstransporter i nordiska städer och stadsregioner. Satsningen ska växla upp samarbetet och erfarenhetsutbytet mellan de nordiska

länderna och på så sätt främja klimatsmarta och yteffektiva transporter. Erfarenhetsutbyte och dialoger mellan nordiska städer är i fokus. Energimyndigheten leder fyra av fem delprojekt och Trafikverket leder ett av delprojekten. IVL gör en studie om hur andelen nollemissionsfordon i nordiska städer kan öka.

Koppling till Agenda 2030: Delmål 3.9, 11.2 och 11.6 samt mål 5, 10 och 13.

Tidplan för genomförandet: Uppdraget pågår till och med år 2020.

Kunskapsspridning om vägen till ett mer transporteffektivt samhälle

Ansvarig myndighet: Energimyndigheten ansvarig. Trafikverket följer.

Så här ska samverkan ske: Informationsutbyte, samtal.

Det här ska vi göra: Arrangera en serie med webbseminarier för att lyfta forskningsinsatser som visar vägen till ett mer transporteffektivt samhälle utifrån tre olika teman:

- Förändrat beteende i transportsektorn
- Transporteffektiv planering
- Citylogistik

Därför behövs åtgärden: Energimyndighetens forskningsprogram transporteffektivt samhälle har som mål är att ta fram ny kunskap och höja kompetensen hos akademi, organisationer, offentlig sektor och näringsliv genom att stödja forskning, utveckling, innovation och demonstration som bidrar till att åstadkomma ett transporteffektivt samhälle som är jämlikt, tillgängligt och resurseffektivt. Programmet, som omfattar 200 miljoner kronor, sträcker sig från 2018 till 2023 och håller minst en utlysning per år. Syftet med denna åtgärd är att nå ut med resultat från forskningsprojekt från programmet transporteffektivt samhälle, med fokus på målgruppen offentligt anställda på kommunal och regional nivå som kan ha en direkt nytta av resultaten.

Koppling till Agenda 2030: Delmål 11.2 och 11.6 samt mål 5, 10 och 13.

Tidplan för genomförandet: Två webbseminarier på temat Förändrat beteende i transportsektorn genomförs i april 2020 och resterande seminarier sker under hösten 2020. Totalt planeras det för ca 6–8 webbseminarier där 12 olika praktiskt inriktade forskningsprojekt kommer presenteras och diskuteras.

Mission hälsosam och hållbar mobilitet och mat

Ansvarig myndighet: Vinnova i samverkan med Formas, Energimyndigheten, Naturvårdsverket och Trafikverket. **Så här sker samverkan:** Samverkan med en ambition om samhandling.

Det här ska vi göra: Vinnova har under året arbetet med två missionsområden, hälsosam och hållbar mobilitet samt hälsosam och hållbar mat. Syftet är att prova ett nytt arbetssätt där vi bjuder in till bred dialog (med myndigheter, näringsliv, civilsamhälle, akademi och forskning) för att diskutera utmaningar och behov inom de två områdena. Ett flertal av myndigheterna i Rådet har varit engagerade i missionsarbetet under 2019. Under 2020 kommer arbetet inkludera praktiska fördjupningar. Inom området mobilitet kommer det bland annat genomföras demonstrationer av gatutransformationer i ett antal svenska städer i samverkan med bland annat ArkDes.

För att stödja det övergripande missionsarbetet har Vinnova även etablerat en international mission board som möttes för första gången den 27 januari 2020. Rådet för hållbara städer stod tillsammans med Vinnova som värd för dagen. Åtgärden syftar såväl till att sprida och diskutera hur ett mission-orienterat arbetssätt kan inkluderas i fler processer samt att sprida och ta vidare erfarenheter och lösningar från de mer tematiska fördjupningarna inom områdena mobilitet och mat.

Därför behövs åtgärden: Arbetssättet med missions bygger på att angripa systemutmaningar på ett mer holistiskt sätt, genom en metodik som kallas för "Mission oriented innovation". Det handlar om att dyrka upp lösningar, institutionella hinder, silo-effekter, med mera för att åstadkomma systemförändringar på riktigt. Flera länder har tagit till sig arbetssättet och EU kommer avsätta stora resurser till detta framöver.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11, primärt utifrån delmål 11.2, 11.3 och 11.6.

Tidplan för genomförandet: 2020.

Ohållbara stadsdelar

Ansvarig myndighet: Naturvårdsverket tillsammans med Trafikverket, Energimyndigheten, Länsstyrelserna, MFD, Formas, Vinnova och Tillväxtverket.

Så här sker samverkan: Samverkan syftar till att skapa en arena, mötesplats och samtal inom området till att börja med.

Det här gör vi och därför behövs åtgärden: Det centrala syftet med initiativet är att identifiera åtgärder samt främja spridning av kunskaper och erfarenheter av arbete inom området "omställning av stadsdelar med låg transporteffektivitet". Samhälls- och trafikplanerare i kommuner, inom statliga myndigheter samt fastighetsägare är viktiga målgrupper för initiativet, men det riktar sig även till andra aktörer som arbetar med transportfrågor.

Initiativet fokuserar på åtgärder för transporteffektivt samhälle, och mer precist på hur man kan arbeta för att ställa om bilberoende stadsdelar till att bli mer transportmässigt hållbara. Utmaningar som dessa stadsdelar kan ha innebär till exempel utglesad bebyggelse och monofunktionella strukturer, vilket skapar bilberoenden och motverkar omställningen till mer hållbara sätt att åstadkomma tillgänglighet i städer som är nödvändigt för klimatomställningen. En inledande aktivitet inom initiativet var en öppen workshop i december 2019 till vilken experter, kommuner, fastighetsägare med flera aktörer bjöds in att berätta om hur de förhåller sig till denna utmaning samt om hur de har angripit den. Intresset för workshoppen var mycket stort och kommunerna adresserade många relevanta exempel samt åtgärdsområden.

Det fortsatta arbetet kommer till stor del utgöras av seminarier som mer specifikt inriktas mot olika teman, till exempel att omvandla trafikleder till stadsgator och att skapa urbana strukturer i externhandelsområden. En viktig del av arbetet blir att samla upp, dokumentera och sprida det kunskapsutbyte som sker vid seminarierna.

Koppling till Agenda 2030: Delmål 11.2, 11.6 och 11.A. Mål 13.

Tidplan för genomförandet: Under 2020.

Regeringsuppdrag Arena om fossilfri tillgänglighet och transporteffektivitet i städer

Ansvarig myndighet: Trafikverket i samverkan med Energimyndigheten, Boverket, Naturvårdsverket och SKR. **Så här sker samverkan:** Samverkan.

Det här gör vi: En arena för fossilfri tillgänglighet och transporteffektivitet i städer ska skapas, alternativt att man verkar via andra arenor. Syftet är att genom kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte mellan relevanta aktörer skala upp åtgärder och öka genomförandetakten i arbetet med att nå transportsektorns klimatmål och skapa förutsättningar för att Sverige har nettonollutsläpp senast 2045.

Detta kommer att ske exempelvis genom webinarier,

labbar, workshops, nätverksmöten med mera och omfattar både offentliga och privata aktörer. I dagsläget finns inga insatsområden identifierade men arbete pågår. Fokus kommer att vara både på insatsområden som kan leda till relativt snabba effekter men även insatser med längre planeringshorisonter.

Därför behövs åtgärden: Regeringen har höga ambitioner inom klimatområdet och inrikes transporter står för cirka hälften av växthusgasutsläppen inom den icke handlande sektorn. Regeringen gör bedömningen att det krävs informationshöjande insatser för att klimatmålen ska nås. Arenan kommer att innebära insatser som stödjer kommuner och städer i deras ambitioner att nå lokala, regionala mål samt bidra till de nationella klimatmålen. Inom vissa områden kan det idag saknas en sammanhållande nationell kraft som bidrar till samordningsvinster med mera.

Koppling till Agenda 2030: Delmål 11.2 och 11.6.

Tidplan för genomförandet: 2020–2022.

Trafikstrategiskt arbete

Ansvarig myndighet: Trafikverket i samverkan med Boverket, Naturvårdsverket och Energimyndigheten.

Så här sker samverkan: Samtal. Trafikverket har initierat ett i första hand internt arbete kring trafikstrategier och trafikstrategiskt arbete. Kontakt med regeringskansliet finns, men kontakt med berörda myndigheter är viktigt. Trafikverket håller i detta arbete och bjuder löpande in berörda myndigheter för diskussion och avstämning. Det handlar om samtal, samsyn och på sikt samverkan, men det saknas i dag en tydlig arena och mötesplats.

Det här gör vi: Syftet med Trafikverkets arbete är tydliggöra Trafikverkets ambition och arbetssätt vad gäller trafikstrategier, internt, men även externt i kontakten med kommunerna. Detta arbete är således internt, men stärks av input från andra aktörer.

Därför behövs åtgärden: Trafikstrategi har potential vilket visats genom empiri och EU-finansierade projektet Prosperity. Det ger möjlighet att i större utsträckning få ihop bebyggelse och transportplanering.

Koppling till Agenda 2030: Delmål 11.2 men även 9.1.

Tidplan för genomförandet: 2020–2021.

ÅTGÄRDER KOPPLAT TILL DELMÅL 11.3 INKLUDERANDE OCH HÅLLBAR URBANISERING

- Förbättrad tillämpning av barnkonventionen i fysisk samhällsplanering och stadsutveckling (Boverket)
- Kunskapssammanställning åldersvänliga städer (Myndigheten för Delaktighet)
- Universell utformning som stöd för socialt hållbar stadsutveckling (Vinnova)
- Utformning av tryggare och mer tillgängliga skolmiljöer (Myndigheten för Delaktighet)
- Utlysning Gestaltad livsmiljö (Formas)
- Utlysning Samhällsplanering för omställning (Formas)

Förbättrad tillämpning av barnkonventionen i fysisk samhällsplanering och stadsutveckling

Ansvarig myndighet: Boverket i samråd med Barnombudsmannen, Trafikverket, Folkhälsomyndigheten, Naturvårdsverket och SKR.

Så här sker samverkan: Samverkan sker genom samtal.

Det här gör vi: Syftet med regeringsuppdraget är att kartlägga och analysera den praktiska tillämpningen av barnkonventionen i planering enligt Plan- och bygglagen och stadsutveckling, såväl i kommuner och länsstyrelser som i Boverkets interna verksamhet. Målsättningen är en förbättrad tillämpning av barnkonventionen i fysisk samhällsplanering och stadsutveckling, samtidigt som Boverkets interna kunskap om barnkonventionen har höjts och genomsyrar myndighetens arbete. Vid behov ska Boverket vidta åtgärder för att säkerställa att dess anställda har tillräcklig kunskap om barnkonventionen och att konventionen beaktas i myndighetens verksamhet.

Kartläggnings- och analysarbetet omfattar frågor i plan- och byggenkäten, intervjuer med utvalda kommuner och länsstyrelser, studiebesök hos kommuner, kunskapsutbyte med Norge och samrådsmyndigheter, att genomföra inspirationsdagar och kunskapsinhämtning från tidigare publicerat material (internt och externt).

Därför behövs åtgärden: Genomförd inkorporering av barnkonventionen i svensk lagstiftning bidrar till att synliggöra barnets rättigheter och skapar grund för ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet. Kommunerna har genom sitt planeringsansvar en särskilt viktig uppgift att fylla för att barnkonventionen ska efterlevas i samhällsplaneringen.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11, särskilt delmål 11.2 och 11.7.

Tidplan för genomförandet: Uppdraget ska redovisas senast den 2 november 2020.

Kunskapssammanställning åldersvänliga städer

Ansvarig myndighet: Myndigheten för Delaktighet i samverkan med Boverket, Formas, Länsstyrelserna och Naturvårdsverket.

Så här ska samverkan ske: Arbetet kommer ske via samtal och samsyn.

Det här ska vi göra: MFD avser att på nordisk och europeisk basis sammanställa kunskap kring åtgärder som skapar mer "åldersvänliga" städer. Målet är att öka olika aktörers medvetenhet om hur planering och utformning av staden kan bidra till att befolkningen kan fortsätta nyttja, aktivt bidra till och påverka staden även som äldre med olika funktionsnedsättningar. Den insamlade kunskapen ska därför paketeras och spridas på olika sätt.

Därför behövs åtgärden: Stadsplanering kan på strukturerat och konkret sätt bidra till att öka den åldrande befolkningens självbestämmande och hälsa. På så sätt bidrar det också långsiktigt till en mer hållbar ekonomisk samhällsutveckling genom att minska och skjuta upp äldres behov av sårbarhet och samhällsinsatser. En snabbt åldrande befolkning är ett globalt fenomen och därför finns många goda exempel på hur man på ett strukturerat sätt kan arbeta med stadsplanering för att möta befolkningens förändrade behov. Det finns dock behov av att samla ihop och presentera kunskapen på ett sätt som gör den mer tillgänglig och användbar för olika berörda aktörer.

Koppling till Agenda 2030: Delmål 11.2, 11.3 och 11.7.

Tidplan för genomförandet: 2020.

Universell utformning som stöd för socialt hållbar stadsutveckling

Ansvarig myndighet: Vinnova i samverkan med Myndigheten för delaktighet, ArkDes, SKR och Energimyndigheten.

Så här sker samverkan: Samverkan.

Det här ska vi göra: Mellan 2017–2020 har Vinnova haft ett uppdrag från regeringen om att stärka forskning och innovation inom området universell utformning. Under 2020 genomför Vinnova en riktad utlysning inom området *Innovationer inom universell utformning*, där ett viktigt fokusområde är hållbara städer och kommuner är en viktig målgrupp. Åtgärden syftar till att stärka förutsättningarna för

spridning och skalning av de innovationer som tagits fram av de inom uppdraget finansierade projekten. Inom åtgärden kommer även mer strategiska frågor som rör behov av ytterligare forskning och innovation inom området belysas. Därför behövs åtgärden: Universell utformning är en viktig del av hållbar stadsutveckling, för att säkerställa tillgängliga miljöer, där alla i största möjliga mån känner sig delaktiga oavsett funktionsförmåga, kön, ålder och bakgrund. Universell utformning lyfts även upp som ett viktigt perspektiv i *Strategi för levande städer*. Samtidigt är universell utformning ett nytt område som få kommuner har erfarenhet av att arbeta operativt med. Därför behövs aktiv spridning av goda exempel.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11, särskilt delmål 11.2, 11.3, och 11.7.

Tidplan för genomförandet: 2020–2021.

Utformning av tryggare och mer tillgängliga skolmiljöer

Ansvarig myndighet: Myndigheten för Delaktighet i samverkan med Boverket och ArkDes.

Så här ska samverkan ske: Arbetet kommer ske via samtal och samsyn.

Det här ska vi göra: MFD överväger att i samarbete med andra myndigheter, SKR och arkitekter verka för att kunskapen om insatser som ökar trygghet och tillgänglighet i skollokaler och på skolgårdar. Kunskapen har tagits fram genom metoden trygghetsvandringar, för elever med funktionsnedsättning. Kunskapen ska vara ett underlag i att ta fram stödmaterial om vad som främjar trygghet i skolmiljön kopplat till byggd miljö. Materialet ska kunna användas i planering, projektering, upphandling och genomförandet av större lokalrenoveringar eller nybyggnation. Målet är att stödmaterialen blir ett bidrag i det stora arbete som nu pågår med att rusta upp skolor runt om i hela Sverige.

Därför behövs åtgärden: Elever uppger en ökande otrygghet i skolan. Flickor känner sig mer otrygga än pojkar och elever med funktionsnedsättning uppger i hög grad att skolan är otrygg. I så kallade trygghetsvandringar kartlägger elever strukturerat vad i skolmiljön som skapar otrygghet. Dessa vandringar visar att det i hög grad är utformning och organisation av lokaler och skolgårdar som är grunden för känslan av otrygghet. Genom att undvika dessa brister skapas en tryggare skola för alla elever.

Koppling till Agenda 2030: Delmål 11.3 och delmål 4.A.

Tidplan för genomförandet: 2020.

Utlysning Gestaltad livsmiljö

Ansvarig myndighet: Formas i samverkan med Boverket, Riksantikvarieämbetet, ArkDes och Statens konstråd.

Så här ska samverkan ske: Samverkan.

Det här ska vi göra: Formas utlyser medel till projekt som skapar ny kunskap och förståelse för gestaltning av människors livsmiljöer. Utlysningen är en gemensam satsning mellan Statens konstråd, Boverket, ArkDes, Riksantikvarieämbetet och Formas. Formas ansvarar för utlysningens genomförande som sker inom det nationella forskningsprogrammet för hållbart samhällsbyggande.

Därför behövs åtgärden: Utlysningen syftar till att lyfta de konstnärliga perspektiven och den offentliga konstens roll i förhållande till arkitektur, form, design och kulturmiljö i utformningen av hållbara gestaltade livsmiljöer. Sökande kan vara mångdisciplinära och/eller interdisciplinära projektgrupper, som består av akademiska och konstnärliga forskare, konstnärer, antikvarier, arkitekter, designer och andra yrkesgrupper, som arbetar inom fältet gestaltad livsmiljö.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11.

Tidplan för genomförandet: Utlysningen öppnar i januari 2020, stänger i maj 2020 och beslut om beviljade projekt kommer i oktober 2020.

Utlysning Samhällsplanering för omställning

Ansvarig myndighet: Formas i samverkan med andra myndigheter inom Nationella forskningsprogrammet för Hållbart samhällsbyggande.

Så här ska samverkan ske: I samtal med övriga myndigheter har inriktning på utlysningen tagits fram i steg 1. I steg 2 under 2020 fortsätter dessa samtal och efter att projekt har beviljats kommer aktiviteter att ordnas i samverkan.

Det här ska vi göra: Formas utlyser medel för att finansiera forskning som ökar kunskapen och bidrar med nya lösningar för att utveckla den svenska samhällsplaneringen så att den skapar förutsättningar för att ställa om till ett hållbart samhälle. Här kan både forskare och offentlig verksamhet så som kommuner söka medel. Inom denna utlysning kan projekt få finansiering i två steg. I detta steg 1 går det att ansöka om planeringsbidrag för förberedande arbete med att utveckla en projektidé samt initiera och utveckla samarbeten, såväl tvärvetenskapliga som mellan akademi och praktik.

Därför behövs åtgärden: För att många av de utmaningar som Sveriges kommuner står inför idag för att åstadkomma ett hållbart samhällsbyggande utgör samhällsplaneringen

en viktig funktion. Planering kan främja resurseffektiva, klimatvänliga, inkluderande och trygga städer och samhällen där människor vill och kan leva. Det krävs ökad kunskap för att få fram nytänkande kring hur samhällsplaneringen skulle kunna göras annorlunda än idag för att bidra till omställning av städer och samhällen.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11 med samtliga delmål.

Tidplan för genomförandet: Utlysningens steg 1 öppnade i november 2019, stänger i januari 2020, beslut tas i april 2020. Utlysningen steg 2 öppnar i november 2020 och beslut kommer tas i juni 2021.

ÅTGÄRDER KOPPLADE TILL DELMÅL 11.7 SKAPA SÄKRA OCH INKLUDERANDE GRÖNOMRÅDEN FÖR ALLA

- Fortsatt arbete med metodutveckling för uppföljning av ekosystemtjänster (Boverket)
- Installation och konferens om ekosystemtjänster och stadens gröna rum (ArkDes)
- Vägledning om kommunal grönplanering (Naturvårdsverket och Boverket)
- Vägledning om naturbaserade lösningar med fokus på klimatanpassning (Naturvårdsverket)
- Ekosystemtjänstkonferensen Låt staden grönska! (Boverket)

Fortsatt arbete med metodutveckling för uppföljning av ekosystemtjänster

(Rubrik i Årsrapport 2019: Metoder för kartläggning och uppföljning av förutsättningar för ekosystemtjänster)

Ansvarig myndighet: Boverket (projektägare), SCB (genomförare) samt Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU.

Så här sker samverkan: Arbetet mellan Boverket och SCB sker genom samverkan och med övriga aktörer genom samsyn.

Det här gör vi: Syftet är att klargöra förutsättningar för att kartlägga krontäckningen i Sveriges städer och tätorter.

Inom ramen för förstudien ska potentiella metoder och dataunderlag identifieras och analyseras. Målet är att ta fram ett förslag på en eller flera kostnadseffektiva och uppreningsbara metoder för kartläggning av krontäckning i urbana miljöer. Förstudien omfattar kartläggning av metoder och dataunderlag, att ta fram ett relevant uppföljningsförslag samt genomföra en workshop för att diskutera förslagens genomförbarhet.

Därför behövs åtgärden: Boverket har i uppdrag att följa upp etappmålet för ekosystemtjänster i den byggda miljön. Därför har Boverket kartlagt lämpliga indikatorer för att följa upp de rumsliga förutsättningarna för olika typer av ekosystemtjänster i städer och tätorter. Krontäckning har här lyfts fram som en viktig indikator. Krontäckning kan relateras till nyttor för klimatanpassning som dagvattenhantering och reglering av lokalklimat, kolinbindning samt flera andra stödjande, reglerande och kulturella ekosystemtjänster. Boverket har också i uppdrag att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön. En kartläggning som tydliggör krontäckningen är ett relevant planeringsunderlag för klimatanpassning för kommuner och länsstyrelser samt andra aktörer.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11, särskilt delmål 11.7, 11.A, 11.B och Mål 3, 13 och 15.

Tidplan för genomförandet: Förstudien är planerad att genomföras första halvåret 2020. Ett fortsatt arbete med nationell kartläggning planeras till andra halvåret 2020.

Installation och konferens om ekosystemtjänster och stadens gröna rum

(Rubrik i Årsrapporten 2019: Ekosystemtjänster – hur ser de ut?)

Ansvarig myndighet: ArkDes med stöd av några av Rådets myndigheter.

Så här ska samverkan ske: ArkDes öppnar en installation på tema ekosystemtjänster i maj 2020. I samband med öppnandet av installationen genomförs en inspirationskonferens på temat i samverkan med flera aktörer, däribland Boverket och Naturvårdsverket.

Det här ska vi göra: ArkDes och medarrangörerna ska genom konferensen sprida kunskap och goda exempel på ekosystemtjänster och det grönas värde i stadens rum. Fokus kommer att ligga på de kulturella ekosystemtjänsterna, det vill säga upplevelsevärden, naturens betydelse för människors hälsa och kognitiva utveckling, rekreation och estetiska värden. Målet är att öka olika aktörers kunskap och medvetenhet om närmiljös påverkan på välbefinnandet.

Därför behövs åtgärden: Stadsplanering, arkitektur och design är viktiga verktyg för att påverka stadens rum, men yrkesgrupperna som arbetar med dessa frågor har sällan god kunskap om ekosystemtjänster. Det finns ett behov av att samla ihop och presentera kunskapen på ett sätt som gör den mer tillgänglig och användbar för personer som arbetar med arkitektur och design, och lyfta deras roll.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11, särskilt delmål 11.7 samt mål 3 och 15, särskilt 15.9.

Tidplan för genomförandet: 2020.

Vägledning om kommunal grönplanering

Ansvarig myndighet: Naturvårdsverket och Boverket i samverkan med SKR, Riksantikvarieämbetet, MFD, Länsstyrelserna, Vinnova, Movium (SLU), Kristianstad kommun.

Så här ska samverkan ske: Arbetet mellan Naturvårdsverket och Boverket kommer att ske genom samhandling. Samverkan med övriga myndigheter och organisationer kommer att ske genom samsyn och i viss mån även samverkan.

Det här ska vi göra: Målet med projektet är att ta fram en konkret och lättillgänglig vägledning om hur man kan ta fram en grönplan som kan användas i planering, byggande, förvaltning och utveckling av befintlig grönstruktur. Ett annat viktigt mål är att beskriva hur de olika vägledningar som redan finns om exempelvis ekosystemtjänster, grön infrastruktur, kommunal friluftslivsplanering med mera kan hanteras i en grönplan för att få en samordnad planering.

Därför behövs åtgärden: I dagsläget har drygt hälften av landets kommuner tillgång till planeringsunderlag för grönstruktur och naturvård. Det finns ändå behov av att utveckla metodiken för grönplanering med avseende på vilka underlag som behöver tas fram, vilka analyser som behövs, hur man kan arbeta både strategiskt och konkret med grönstrukturfrågor på kommunal nivå, på stadsnivå samt på stadsdelsnivå. Detta för att få till en mer hållbar utveckling av grönstruktur i våra städer så att värden som kan vara svåra att ersätta inte byggs bort.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11 och delmålen 11.4, 11.7, 11.A och 11.B. Mål 3, 13 och 15.

Tidplan för genomförandet: Arbetet planeras att pågå under 2020.

Vägledning om naturbaserade lösningar med fokus på klimatanpassning

Ansvarig myndighet: Naturvårdsverket i samverkan med Boverket, SGI, SMHI, Lantmäteriet, Skogsstyrelsen, MFD, Länsstyrelserna, Vinnova.

Så här sker samverkan: Boverket, SMHI och SGI samverkan, i övrigt samsyn. Fler aktörer kan komma att bjudas in.

Det här gör vi: Naturvårdsverket har under 2019 arbetat med att ta fram en vägledning för naturbaserade lösningar för klimatanpassning. Vägledningen kommer att redogöra för vad som innefattas i begreppet naturbaserade lösningar

samt hur begreppet kopplar an och ska förstås i relation till andra arbetsområden så som grön infrastruktur och ekosystemtjänster. Vidare kommer vägledningen innefatta ett övergripande stöd för planering och genomförande av åtgärder samt en exempelsamling med naturbaserade lösningar i tre landskapsområden: tätbebyggd miljö, kust samt skogs- och jordbrukslandskap. För verksamhetsåret 2020 planeras tematiska tillägg i vägledningens olika temaområden där genomförandeprocessen för naturbaserade lösningar görs mer detaljerad för specifika insatser. Vidare planerar Naturvårdsverket att bygga upp en nationell plattform från vilken vägledning och information kan hämtas och spridas.

Därför behövs åtgärden: Klimatförändringen kommer ställa stora krav på hur vi bygger, planerar och förvaltar våra stadsmiljöer. Nya lagändringar i plan- och bygglagen ställer utökade krav på att klimatanpassning vägs in vid kommunernas översiktsplanering. Samtidigt är klimatförändringar inte stadens enda utmaning och frågor som buller, minskande biologisk mångfald, tillgång till grönytor, rekreation och luftkvalitet måste adresseras. För kommuner finns behov av lösningar som kan sammankoppla utmaningarna och bidra till många nyttor samtidigt. Naturbaserade lösningar ger mångfunktionella lösningar som har potential att möta flera samhällsutmaningar samtidigt. Detta eftersom lösningar som grundas i naturens egen förmåga att begränsa klimatförändringens påverkan på samhället bidrar till klimatanpassningen samtidigt som de stärker biologisk mångfald och ekosystem och bidrar till andra nyttor som ekonomisk tillväxt, hälsa, rekreation och socialt välbefinnande.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11, särskilt delmål 11.5, 11.6 11.7 och 11.B. Mål 3, 6, 13, 14 och 15.

Tidplan för genomförandet: Arbetet pågår under 2020.

Avslutad åtgärd: Ekosystemtjänstkonferensen

Låt staden grönska!

(Rubrik i Årsrapport 2019: Konferens om ekosystemtjänster och stadsgrönska)

Ansvarig myndighet: Boverket i samverkan med ArkDes, föreningen C/O City, Naturvårdsverket, Nordiska minister rådets samarbetsgrupp för hållbara städer, SKR, Tankesmedjan Movium och utredningen *Samordning för bostadsbyggande*.

Det här har vi gjort: Den 5-6 december 2019 anordnade Boverket tillsammans med ovan nämnda aktörer konferensen Låt staden grönska! om att planera, bygga och förvalta med ekosystemtjänster för goda livsmiljöer. Konferensens två

dagar lockade 375 deltagare från hela landet och var mycket uppskattad. Fler liknande konferenser efterfrågas.

Syftet med konferensen var att kraftsamla kring stadsgrönska och ekosystemtjänster. Praktiska exempel blandades med forskning, reflektioner och workshops samt goda möjligheter att nätverka med aktörer och kollegor. Vägledning, metoder och informationsmaterial från Boverket, Naturvårdsverket och andra myndigheter presenterades och diskuterades. Konferensens första dag filmades och sändes, se <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/planering-av-mark-och-vatten/ekosystemtjanster/dokumentation-fran-konferensen/>.

Koppling till Agenda 2030: Mål 11, särskilt: delmål 11.4, 11.5 och 11.7. Mål 3, 13 och 15.

BILAGA 2. GLOBALA MÅLEN I AGENDA 2030

Nedan redovisas de 17 globala målen i Agenda 2030. Delmål som Rådets åtgärder enligt bilaga 1 kopplar till redovisas under respektive mål.

KOPPLING TILL GLOBALA MÅLEN I AGENDA 2030

Mål 1 Ingen fattigdom

Mål 2 Ingen hunger

Mål 3 God hälsa och välbefinnande

3.9 Minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar

Mål 4 God utbildning för alla

4.A Skapa inkluderande och trygga utbildningsmiljöer

Mål 5 Jämställdhet

Mål 6 Rent vatten och sanitet för alla

Mål 7 Hållbar energi för alla

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

9.1 Skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer

Mål 10 Minskad ojämlikhet

Mål 11 Hållbara städer och samhällen

11.1 Säkra bostäder till överkomlig kostnad

11.2 Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla

11.3 Inkluderande och hållbar urbanisering

11.4 Skydda världens kultur- och naturarv

11.5 Mildra de negativa effekterna av naturkatastrofer

11.6 Minska städernas miljöpåverkan

11.7 Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

11.A Främja nationell och regional utvecklingsplanering

11.B Implementera strategier för inkludering, resurseffektivitet och katastrofriskreducering

11.C Bistå de minst utvecklade länderna med hållbar och motståndskraftig byggnation

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

12.7 Främja hållbara metoder för offentlig upphandling

Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna

Mål 14 Hav och marina resurser

Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald

*15.9 Integrera ekosystem och biologisk mångfald
i nationell och lokal förvaltning*

Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen

*16.7 Säkerställ ett lyhört, inkluderande och
representativt beslutsfattande*

Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap

17.19 Utveckla nya sätt att mäta framsteg

KONTAKT / Helena Bjarnegård / Ordförande i Rådet för Hållbara Städer
helena.bjarnegard@boverket.se / +46 73 866 32 70
hallbarstad.se

RÅDET FÖR
**Hållbara
städer**